

**AMK- JA AMMATILLISEN
KOULUTUKSEN TUTKIMUSPÄIVÄT
2018 – KOULUTUS JA TALOUS**

ABSTRAKTIT

TEEMARYHMÄT

TEEMARYHMÄ 1. KOULUTUS, TALOUS JA TYÖELÄMÄ

Puheenjohtaja: Veikko Ollila

Tila Ki16A1124

Keskiviikko 13.00–15.30 (kahvitauko 14.30–15.00)

Työnantajien odotuksia toisen asteen ammattiopinnoista valmistuvien osaamisesta

Sami Löfgren, Liisa Ilomäki ja Auli Toom

Tavoitteena on valaista ammattiin valmistuvien nuorten siirtymistä työelämään tutkimalla: 1) mitä kompetensseja työnantajat odottavat, 2) mitkä niistä painottuvat rekrytoinnissa ja 3) minkälaisia kokemuksia työnantajilla on nuorista työntekijöistä. Omnian sidosryhmätyönantajien edustajia (N=10) haastateltiin puolistrukturoiduin teemahaastatteluin syksyllä 2016. He edustivat kone- ja metallialaa, talotekniikkaa, autoalaa sekä sähkö- ja automaatioteknologiaa. Jokainen haastateltava oli ottanut vastaan useita em. alojen harjoittelijoita Omniasta ja ohjannut heitä myös itse. Aineisto käsiteltiin laadullisen sisällönanalyysin keinoin abduktiivisella otteella. Yhtäältä työnantajat odottivat alustavaa substanssiosaamista ja toisaalta yleisiä työelämäkompetensseja, joista erityisesti motivaatiota työhön ja oppimiseen, myönteisiä työasenteita sekä sosiaalisia taitoja. Jälkimmäiset ratkaisevat rekrytoinneissa, mutta vain, jos nuori on osoittanut kykyä oppia substanssiakin. Valmistuneiden osaaminen on heterogeenistä: vajaa substanssiosaaminen on luonnollista, mutta monella ei ole tarvittavia yleisiä työelämäkompetenssejakaan. Ruohonjuuritason toimijoiden ääntä ei ole ammatillisessa tutkimuksessa usein kuultu (Billett 2014). Tutkimus on yhteistyöprojekti Espoon seudun koulutuskuntayhtymä Omnian kanssa. Tutkimustapa noudattaa TENK:n linjauksia ja tutkittavien anonymiteetti on turvattu.

Yrittäjyys ja yrittäjämäinen toiminta ammatillisessa koulutuksessa ja ammattikorkeakoulussa: arvioinnin tuloksia ja kehittämissuosituksia

Mira Huusko, Raisa Hievanen ja Juha Vettenniemi

Kansallinen koulutuksen arviointikeskuksen Yrtti-arviointi tuottaa tietoa yrittäjyyttä ja innovaatiotoimintaa toimintakulttuurin tasolla edistävästä ja estävästä tekijöistä ammatillisessa koulutuksessa ja korkeakoulutuksessa. Arvioinnissa kerättiin aineisto ammatillisen koulutuksen ja korkeakoulujen opiskelijoille suunnatulla kyselyllä sekä oppilaitosten ja korkeakoulujen johdolle, henkilökunnalle ja opiskelijoille suunnatuilla haastatteluilta. Lisäksi järjestettiin viisi tilaisuutta eri puolilla Suomea, missä alueen yritykset, ammatillisten koulutusten ja korkeakoulujen edustajat keskustelivat yhteistyön mahdollisuuksista, alueellisesta vaikuttavuudesta sekä työelämävalmiuksista. Esityksessä tarkastellaan ammatillista koulutusta ja ammattikorkeakouluja koskevia keskeisiä tuloksia ja kehittämissuosituksia. Tulosten mukaan oppilaitoksiin ja ammattikorkeakouluihin kaivattaisiin lisää monipuolisia ja monialaisia yrittäjyysopintoja sekä yritys yhteistyötä. Toimintaympäristöt koettiin yrittäjyysmyönteisiksi ja henkilökunta yrittäjyyteen kannustaviksi. Yrittäjyyskasvatus on tunnustettu ja tunnustettu teema ammattikasvatustutkimuksessa.

Outside-in integration of education and working life

Antti Ainamo, Paula Lehto ja Jaakko Purokukka

Research questions are, what kind of service ideas can experienced service professionals imagine and propose as to what can a social robot do for clients? What kind of service ideas can students, as of yet not in working life at all, imagine and propose as to the same social robot and the same clients? Our knowledge interest was a critical one, our approach emancipatory. We made a senior citizens' home in Sipoo a "living

lab”: a research setting where people, artefacts and a working environment networked together in an open-innovation environment. Central participants there were the clients (senior citizens) and professionals (nurses, a physiotherapist, the manager). We had Pepper, our service and social robot, there for a month. We organized focus-group interviews with all, also with students there only for a day. We analyzed these data through inductive content analysis. Findings: The professionals initially encountered Pepper with "Fear" but perceived also "Benefits", "Use", "Interaction", and "Ethical issues". They imagined and proposed new service ideas: "Remind", "Warn", "Assist", "Provide stimuli", and "Keep in touch [with relatives, friends, and service staff]". "Keep in touch" has been prototyped. Students, outsiders, even more fluidly than the similarly educated but more experienced professionals, imagined and proposed new service ideas. Of these, "Bingo" and "Gym" have been prototyped and tested. Implications for professional education: Students' limited experience with established ways of working life makes them good at ideating next-generation services.

Yhteiskunnallinen yrityksen innovaatioprosessi dialogisen etiikan näkökulmasta

Soilikki Viljanen

Tutkimuksen tavoitteena on tuottaa uutta tietoa ja lisätä ymmärrystä yhteiskunnallisen yrityksen innovaatioprosessista dialogisen etiikan näkökulmasta. Millainen on yhteiskunnallisen yrityksen innovaatioprosessi, miten eettisyys ilmenee innovaatioprosessissa? Tutkimukseen on valittu kahdeksan yhteiskunnallista yritystä harkinnanvaraisen otannan kautta. Siinä haastatellaan henkilökohtaisesti tapausyrityksen johtoa sekä henkilöstöä ja asiakkaita. Laadullisen tutkimusaineiston analyysitavaksi on valittu sisällönanalyysi, joka perustuu teoriaviitekehukseen, joka toimii tulkintaresurssina empiirisen aineiston analyysissa ja tulkinnassa. Analyysiä syvennetään ankkuroituun teoriaan perustuvan Gioian mallin mukaan. Ensimmäiset laadullisen tutkimuksen löydökset antavat merkkejä siitä, että yhteiskunnallinen missio näyttäisi ohjaavan käytännön toimintaa. Tutkimusaineiston mukaan toiminnan keskiössä on ihminen – asiakas. Nähtävissä on myös signaaleja siitä, että eettinen, vastuullinen tapa toimia, on kytköksissä innovatiivisuuteen ja innovaatioihin. Tietämys yhteiskunnallisen yrityksen liiketoimintatavasta on Suomessa vähäistä.

TEEMARYHMÄ 1. KOULUTUS, TALOUS JA TYÖELÄMÄ

Puheenjohtaja: Mari Rakköläinen

Tila Ki16A1124

Torstai 09.00 -10.30

YAMK-tutkinnon suorittaneiden uralla etenemisen esteet

Kristiina Ojala ja Ulpuukka Isopahkala-Bouret

Esityksessä tarkastellaan ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon (YAMK-tutkinnon) suorittaneiden kohtaamia uralla etenemisen esteitä. Tutkimuskysymys on seuraava: Minkälaiset tekijät vaikeuttavat YAMK-tutkinnon suorittaneiden urakehitystä? Tutkimuksen empiirisenä aineistona on YAMK-tutkinnon suorittaneiden kysely (N=1092), joka kerättiin Webropol-sovelluksella 17 ammattikorkeakoulusta valmistuneelta vuonna 2012. Tässä esityksessä keskitytään kyselylomakkeen osioon, joka käsitteli uralla etenemisen esteitä. Likert-asteikollista kysymystä käsittelevä aineisto analysoitiin käyttäen prosenttijakaumia, keskiarvoja ja pääkomponenttianalyysia. Avoimeen kenttään saadut vastaukset kategorisoitiin aineistolähtöisesti. Työuralla etenemistä eniten vaikeuttivat perhe- ja asuinpaikkatekijät ja seuraavaksi eniten kilpailutekijät. Vähiten urakehitystä hankaloitti se, että ei ollut kiinnostunut vaativammista työtehtävistä sekä henkilökohtaiset ominaisuudet ja verkostoitumisedellytykset. Tulosten perusteella olisikin syytä miettiä, voidaanko tutkinnon suorittaneiden uralla etenemisen mahdollisuuksia kehittää paikallisesti ja alueellisesti. Uralla kohdattuja esteitä on tutkittu vähän. On tärkeä tutkia uraa jarruttavia tekijöitä tarkemmin.

Ammattikorkeakouluopettajien puhetta työelämäntaidoista

Anne Virtanen, Päivi Tynjälä, Maarit Virolainen ja Hannu L. T. Heikkinen

Tavoitteena on lisätä ymmärrystä siitä, miten ammattikorkeakouluopettajat hahmottavat työelämän arvostamat ja tarvitsemat työelämätaidot ja mihin he ne linkittävät. Tutkimuskysymys on, miten ammattikorkeakouluopettajat puhuvat työelämätaidoista. Tutkimus perustuu ammattikorkeakoulun eri alojen opettajilta (n=22) vuonna 2018 kerättyihin haastatteluihin, joissa teemoja ovat olleet muun muassa ammattikorkeakouluopettajien työssä tapahtuneet muutokset, työelämäyhteistyö sekä heidän näkemyksensä työelämätaidojen opettamisesta ja oppimisesta. Tässä tutkimuksessa hyödynnettiin haastattelujen työelämätaidojen osuutta, joka analysoitiin tutkimuskysymyksensä mukaan diskurssianalyyssia käyttäen. Alustavien analyysien mukaan ammattikorkeakouluopettajien puheesta tunnistetaan kolme kokonaisuutta työelämätaidoista. He puhuivat niistä 1) alakohtaisiin konteksteihin kytkeytyvinä taitoina, 2) työelämän ja koulun konteksteihin kytkeytyvinä taitoina sekä 3) opiskelijoiden valmiuksina toimia hyväkäyttöksensä ihmisenä. Opettajat tulivat siten kuvanneeksi työelämätaidojen moninaisuuden ja tärkeyden koulussa ja työelämässä. Samalla nämä puheenmuodot tuovat esille niiden opettamisen haasteita. Tutkimus valottaa työelämätaidojen opettamista ja oppimista ammattikorkeakoulutuksessa. Osa kerättyistä opettajahaastatteluista ei ole vielä litteroitu. Varsinainen esitys saattaa siten perustua vielä kattavammasta haastatteluaineistosta tehtyyn diskurssianalyyysiin.

Tekoäly työkaveriksi? Tulevaisuuden ammattilaisten käsityksiä älyteknologiasta ja työelämän muutoksesta

Laura Kuismala

Opiskelijoiden käsitykset älykkäästä teknologiasta ja sen aikaansaamasta työelämän muutoksesta: Odotukset, pelot, ihmisen eksperttiys ja omat valmiudet. Tilastollinen tutkimus: Likert-asteikollinen sähköinen kysely kaikille Esedun opiskelijoille helmi-maaliskuussa 2018. Vastajia 150. Taustamuuttujina ikä, sukupuoli ja koulutusala. Tekoälykehitykseen kohdistuu hyvin erilaisia odotuksia, jotka osoittautuivat osittain epärealistisiksi. Yleisesti koettiin pelkoja, jotka voidaan liittää puutteelliseen kontrollin ja agenttiuden tunteeseen. Usko ihmisen eksperttiyteen on toisaalta erittäin vahvaa. Sukupuolten välillä on eroja: naiset kokivat enemmän pelkoa, miehillä suuremmat odotukset. Vastajat luottivat omaan tutkintoon, vaikka teknologinen kehitys muuttaa työelämää ja yksilön on jatkuvasti kyettävä muuttumaan sen mukana. Kognitiotieteen monitieteinen näkökulma ihmisen ja teknologian vuorovaikutukseen. Tutkimuksen tekijä työskentelee ammatillisessa oppilaitoksessa pedagogisessa kehittämistyössä, rakenteellisen ja sisällöllisen reformin ytimessä. Tutkielma on luettavissa kokonaisuudessaan JYX-julkaisuarkistossa: <https://jyx.jyu.fi/dspace/handle/123456789/57813>

Teemaryhmä 2. MUUTTUVUUS OPETTAJUUS JA OPETTAJANKOULUTUS

Puheenjohtaja: Mervi Friman

Tila Ki16B1012

Keskiviikko 13.00 -15.30 (kahvitauko 14.30 -15.00)

Uransa alussa olevien opettajien jatkuvan ammatillisen kehittymisen tarpeet sosiaali- ja terveysalalla: TerOpe hanke

Meeri Koivula, Minna Koskimäki, Hanna Kuivanen ja Aino Nokelainen

Tämän tutkimuksen tarkoituksena oli selvittää uransa alussa olevien sosiaali- ja terveysalan opettajien ammatillisen kehittymisen tarpeita. Aineisto kerättiin opettajilta (N=14) ryhmähaastatteluissa, joita tehtiin neljä. Haastateltavat olivat toimineet opettajina keskimäärin kaksi vuotta kolmessa eri ammattikorkeakoulussa eri puolilla Suomea. Aineisto analysoitiin sisällönanalyyysillä. Uransa alussa olevat opettajat toivovat yksilöllistä täydennyskoulutusta, joka vastaa heidän osaamistarpeitaan. Opettajat tarvitsevat opetusosaamisen kehittymistä sekä pedagogisesti että sisällöllisesti. Työnantajan odotetaan tarjoavan perehdytystä, mentorointia, työelämäjaksoja ja resursseja ammatilliseen kehittämiseen. Uran

alussa opettajien ammatti-identiteetti kehittyi ja he tunnistavat omia voimavarojaan. Johtopäätös: Opettajien uran alussa työnantajan tuki kehittymiseen korostui. Tuloksia voidaan hyödyntää opettajien täydennyskoulutuksen systemaattisessa kehittämisessä.

Käytäntöä ja vuorovaikutusta: ammatillinen opettajakoulutus opettajien silmin

Antti Maunu ja Annukka Tapani

Kysymme artikkelissa yhtäältä, kuinka ammatillinen opettajakoulutus on vastannut toisen asteen ammattiopettajien arkityön tarpeisiin. Toisaalta kysymme, mistä näkökulmista he arviointinsa esittävät eli millaisena opettajat itse kokevat oman työnsä. Aineistona käytämme toisen asteen ammatillisten opettajan teemahaastatteluita (n=24) ja ryhmähaastatteluita (n=24). Haastatellut opettajat edustavat useita eri ammattialoja, paikkakuntia ja eri kokoisia oppilaitoksia. Hyödynnämme teoreettisena viitekehyksenä käytäntöyhteisöjen teoriaa ja aineiston analyysitapana argumenttianalyysia. Analyysin perusteella ammatillisen opettajan työ ilmenee konkreettisenä ja käytännöllisenä työskentelynä opiskelijoiden kanssa oman ammattiaineen parissa. Opettajat arvioivat opettajakoulutusta vahvasti tästä näkökulmasta: oma opettajakoulutus nähdään hyväksi, jos sen koetaan antaneen valmiuksia tähän, ja huonona, jos ei. Pohdimme opettajakoulutuksen kehittämistä esityksen avaamista näkökulmista.

Ammatillisten opettajien näkemyksiä opettajan työssä tarvittavasta kompetenssista ja työelämäyhteistyöstä

Eija Lehtonen ja Heta Rintala

Reformi tuo uusia haasteita ammatillisten opettajien työssä tarvittavalle osaamiselle. Tutkimuskysymykset: 1. Miten ammatilliset opettajat kuvaavat työssä tarvittavia kompetensseja? 2. Miten ammatilliset opettajat kokevat työelämäyhteistyön? Tutkimusta varten haastateltiin 13 ammatillista opettajaa (puolistrukturoitu teemahaastattelu). Tutkimusaloina olivat sosiaali- ja terveysala (n=5), rakennusala (n=4) sekä liiketalouden ala (n=4). Opettajat edustivat seitsemää oppilaitosta eri puolilta Suomea ollen Uudeltamaalta, Varsinais-Suomesta, Pirkanmaalta, Pohjois-Savosta ja Pohjois-Pohjanmaalta. Nauhoitetut haastatteluaineistot litteroitiin sanatarkasti ja analysoitiin temaattisen analyysin avulla, NVivo-ohjelmaa hyödyntäen. Opettajien ammatillisen osaamisen voidaan nähdä rakentuvan niin kognitiivisista, toiminnallisista, sosiaalisista kuin meta-kompetensseistakin. Osaa työn osa-alueista, kuten ohjausta, kuvattiin kaikille neljälle kompetenssialueelle sijoittuvien taitojen kautta. Opettajien kokemuksissa työelämäyhteistyöhön liittyy niin positiivisia tekijöitä, kuin myös haasteita. Joissain tapauksissa opettajan mahdollisuudet puuttua työpaikan oppimisympäristössä ilmeneviin epäkohtiin nähtiin varsin rajallisina. Tutkimus pyrkii lisäämään ymmärrystä ammatillisen opettajan asiantuntijuuden rakentumisesta.

Uusi opettajuus Metropolissa - Ammattikorkeakouluopettajan uudistuvaa työkuva luomassa

Marjatta Kelo, Marita Huhtaniemi, Minna Kaihovirta-Kapo, Jenni Koponen ja Mari Virtanen

Metropolissa toteutetaan oppimistoiminnan strategisena toimenpiteenä Uusi opettajuus -kehittämishanke. Sen tavoitteena on muodostaa kuvaus amk-opettajan työssä tarvittavasta osaamisesta ja tuottaa sen pohjalta uusi amk-opettajan työnkuva. Tulevaisuuden skenaarioiden ja koulutuksen tutkimuksen pohjalta työryhmä väittämää tulevaisuuden opettajan osaamisesta ja ammattikorkeakouluopetusta kuvaavista piirteistä. Opettajat osallistettiin tulevaisuuden opettajuuden ja osaamisen yhteiskehittelyyn pelinomaisen, digitaalisen Innoduel-kyselyn avulla. Kyselyn tulokset analysoitiin induktiivisella sisällönanalyysillä. Kehittämistyöhön osallistui 116 opettajaa tuottaen 83 väittämää opettajuudesta. Väittämistä muodostui 7 kompetenssialuetta: pedagoginen taitaja, ohjaava opettaja, vahva substanssiosaaja, verkosto-osaaja, liiketoimintaosaaja, TKI-osaaja sekä työturvallisuudesta ja työhyvinvoinnista huolehtija. Näiden pohjalta tehtiin uusi opettajan työnkuva, joka sisälsi 5 osa-alueita: ennakointi ja uudistuminen, aluevaikuttaminen, oppijalähtöinen arki, tutkiva ja innovoiva työote sekä

lehtorina Metropoliaassa. Hanke lisää tietoa amk-opettajuudesta ja mahdollistaa opettajan työnkuvan kehittämisen.

TEEMARYHMÄ 2. MUUTTUVUUS OPETTAJUUS JA OPETTAJANKOULUTUS

Puheenjohtaja: Annica Isacson

Tila Ki16A2I3I

Torstai 09.00 -10.30

Innostus ammatillisen opettajan muuttuvassa työssä

Sanna Wenström

Tutkimus tarkastelee ammatillisen koulutuksen opettajien työssään kokemaa innostusta.

Tutkimuskysymyksinä olivat, miten opettajat kuvailevat innostuksensa ilmenevän ja minkälaisien tekijöiden he kokevat vahvistavan tai heikentävän innostustaan. Kysymyksessä oli laadullinen tutkimus, joka toteutettiin ammatillisen koulutuksen opettajille suunnattuna Internet-kyselynä (n=103), ja jota levitettiin mm. sosiaalisen median kautta. Kyselylomake sisälsi avoimia kysymyksiä innostuksen ilmenemisestä sekä siihen vaikuttavista tekijöistä. Aineisto analysoitiin laadullisella sisällönanalyysillä, jonka perusteella muodostettiin kategorioita innostuksen ilmenemisestä sekä innostusta vahvistavista ja heikentävistä tekijöistä. Tutkimus osoitti opettajien innostuksen ilmenevän kehittämis- ja kehittymisorientaationa, työhön panostamisena ja aikaansaamisena sekä myönteisinä tunteina ja vuorovaikutuksena työssä. Innostukseen vaikuttivat opettajien kokemuksen mukaan keskeisesti työyhteisön vuorovaikutus ja ilmapiiri sekä johtaminen sekä esimiestyö. Opiskelijat olivat opettajien innostuksen ensisijainen lähde. Tutkimuksen perusteella opettajan innostus ilmenee tavoilla, jotka ovat yhteydessä reformin mukaiseen opettajuuteen. Huomioimalla innostukseen vaikuttavat tekijät, voidaan edistää reformin mukaista opettajuutta. FM, KM Sanna Wenström, tuntiopettaja, Oulun ammattikorkeakoulu, ammatillinen opettajakorkeakoulu, tohtoriopiskelija, Lapin yliopisto. Ohjaajat: prof. Satu Uusiautti ja prof. Kaarina Määttä, Lapin yliopisto.

Konkarin kertomaa - opettajasta kehittäjäksi

Maija Hirvonen

Tarkoituksena oli selvittää, miten pitkän uran ammatillisena erityisopettajina (N=11) tehneet kuvaavat vuosikymmenien aikana (1970-luvulta alkaen) tapahtuneita ammatillisen koulutuksen muutoksia ja niistä seuranneita haasteita työlleen. Tämä tutkimus kohdistui 11 ammatilliseen erityisopettajaan, joilta pyydettiin muistelmakirjoitukset. Erityisopettajista seitsemän oli jäänyt eläkkeelle ja neljä työskenteli ammatillisen erityisopetuksen tehtävissä viimeisiä työvuosiaan. Kirjoitusten lisäksi erityisopettajia haastateltiin. Aineisto käytiin läpi sisältöä laadullisin keinoin analysoiden. Ammatillisten erityisopettajien työ on muuttunut opiskelijaan kohdistuvasta erillisestä erityisopetustyöstä epäsuoraan vaikuttamiseen ja hallinnolliseen työhön. Työtä leimasi pioneerihenki ja voimakas autonomian kokemus. Yhteys erityispedagogiikkaan tieteenalana oli heikko; tieteenalaa ”erityispedagogiikka” ei mainittu haastatteluissa, mutta toisaalta niissä tuli esille yksi sen voimakkaista eetosista: heikompien oikeuksien puolustaminen. Reformin myötä ammatillisen koulutuksen erityisopettajan työ on voimakkaasti muuttumassa.

Oman työn videointi ja analysointi osaamisen kehittämisen välineenä. Case ammatillinen opettajakoulutus

Sirpa Laitinen-Väänänen ja Elina Burns

Tavoitteena oli tutkia opiskelijoiden oman työn videoinnin ja analysoinnin merkitystä ammatilliseen kehittämiseen. Miten opiskelijat kokevat videoinnin ja videoinnin analysoinnin? Miten oman työn reflektiova analysointi tukee opettajana kehittymistä? Pääaineistona toimivat opettajaopiskelijoiden

(N=14) tekemät harjoitteluraportit opetusharjoittelu -opintojakson päättyessä. Aineistoja oli yhteensä 30 sivua. Lisäksi tukiaineistona käytettiin analyysikeskusteluista ja opintojen päättymisvaiheessa käydyistä päättökeskusteluista tutkijoiden tekemiä muistiinpanoja, joissa käsiteltiin mm. opiskelijan videonkäyttökokemuksia. Opintojen alkaessa opiskelijoille selvitettiin tutkimuksen tavoitteet ja kysyttiin kirjalliset luvat aineiston keräykseen. Videoiden tekeminen, tallentaminen ja jakaminen vertaisopiskelijalle ja kouluttajalle koettiin aluksi hankalana. Oman työn analysoinnissa huomio kiinnittyi aluksi ulkoisiin asioihin ja siirtyi analysointikertojen kuluessa opetusvuorovaikutukseen. Tukimateriaali ja yhteinen refleктоiva keskustelu kouluttajan ja vertaisen kanssa koettiin silmiä avaavana ja voimaannuttavana. Videointi nähtiin tärkeänä tulevaisuuden taitona ja videoanalyysi merkityksellisenä, osaamista kehittävänä menetelmänä. Tulokset haastavat jatkokehittämään videoinnin käyttöä ammattipedagogiikan opettamisessa.

TEEMARYHMÄ 3. UUDISTUVA AMMATILLINEN KOULUTUS

Puheenjohtaja: Minna Joensuu

Tila Ки6АIII3

Keskiviikko 13.00 -15.30 (kahvitauko 14.30 -15.00)

Ammatillisen koulu-uudistuksen tahattomia seurauksia: todisteet Suomesta

Unintended consequences of vocational school reform: Evidence from Finland

Jani Petteri Ollikainen ja Hannu Karhunen

Tutkimuksessa arvioidaan vuosina 1999-2001 toteutetun ammatillisen koulutuksen uudistuksen vaikutuksia mm. keskeyttämiseen, työllisyyteen sekä jatko-opintoihin hakeutumiseen. Käytämme tutkimuksessa Tilastokeskuksen rekisteriaineistoja vuosina 1998-2001 ammatilliseen koulutukseen osallistuneista (N=107 720). Aineiston avulla voimme mm. seurata työllisyyttä ja jatko-opintoihin osallistumista 13 vuotta eteenpäin aloitusvuodesta. Uudistuksen vaikutuksia tutkimme niin sanotulla difference-in-differences-menetelmällä, jossa koeryhmän muodostavat uudistettuun koulutukseen osallistuneet opiskelijat ja kontrolliryhmän vanhan opetussuunnitelman mukaisesti opiskelleet. Tulostemme mukaan uudistus lisäsi opintojen keskeyttämisen todennäköisyyttä. Syynä tähän on todennäköisimmin uudistuksen myötä pidentynyt opintojen kesto kahdesta vuodesta kolmeen. Uudistus ei myöskään näytä lisänneen todennäköisyyttä jatkaa opintoja korkeakoulussa eikä parantaneen työllisyyttä, vaikka nämä olivat uudistuksen keskeisiä tavoitteita. Tulokset osoittavat, että uudistuksilla voi olla myös negatiivisia vaikutuksia, mikä pitäisi huomioida tulevaisuudessa. Ammatillisen koulutuksen uudistusten vaikutusta ei juuri löydy tutkimustietoa Suomesta ennen tätä.

Opiskelijoiden valmentautuminen yritysympäristössä yksilöllisin tavoittein työssäoppimisjaksoa varten

Tuomo Lahtinen

Mukana tutkimuksessa Ylä-Savon Ammattiopisto, E Avenue Oy, Sähkötoimisto Murtola, Sähkö- ja Lvi tukku Onninen sekä muut yritysverkostomme sähköalan yritykset opiskelijoiden kotipaikkakunnilta. Lisäksi Ysao/E Avenuen oppimisympäristö on rakennettu yhteistyössä 30 eri tavarantoimittajan kanssa opiskelijatyönä. Näistä yrityksistä n. 10 käy opettamassa vuosittain opiskelijoita opsin eri vaiheissa. Opiskelijoiden valmentautuminen yritysympäristössä yksilöllisin tavoittein työssäoppimisjaksoa varten. Tavoitteet: Työelämän pelisäännöt ja tiimi työskentelyn tärkeys työelämässä selviytymisessä. Yksilöllisten vahvuuksien ja heikkouksien tunnistaminen sekä välittömän palautteen antaminen työelämän vinkkelistä katsottuna. Opiskelijat kiertävät eri sähköalan yrityksissä kolmen hengen ryhmissä 2 viikkoa kerrallaan tuettuna opettajan ja työpaikkaohjaajien johdolla. Opiskelijoiden työelävalmiudet kartoitetaan ja niistä keskustellaan jakson aikana. Opiskelijat ehtivät ennen varsinaista pitkää toppia harjoittelemaan

työelämärajapintaa n.11 viikkoa. Uudella työelämälähtöisellä mallilla varmistamme mm. sen, että opiskelijoilla olisi riittävät työelämä valmiudet ensimmäisellä pidemmällä käytännönharjoittelujaksolla. Opiskelijat ovat päässeet tutustumaan alan yrityksiin 1 ja 2 tasojen aikana, mikä on mahdollistanut sen, että ensimmäisen vuoden jälkeen 1 tason käyneitä opiskelijoita on työllistynyt E Avenuelle sähköalan kesätöihin keskusvalmistukseen oppisopimuksella ja 2 ja 3 tason käyneitä opiskelijoita on työllistynyt ammattia vastaavaan työhön Sähkötoimisto Murtolaan, sähkötukkuihin ja myös muihin sähköalan yrityksiin. Kolmessa tasossa on myös pystytty huomioimaan yksilöllisesti työelämän tarpeet. Työelämälle on tarjoutunut paremmat mahdollisuudet löytää sopivat työntekijät erilaisiin tehtäviin. Emme puhu enää vuosikursseista vaan tasoista 1,2,3 ja 4 koska opiskelija voi yksilöllisen aikataulun mukaan niitä suorittaa ja valmistua.

Twitter ja ammatillisen koulutuksen uudistukset

Heta Rintala ja Jari Jussila

Tutkimus vastaa kolmeen tutkimuskysymykseen: 1. Ketkä ovat keskeisimmät toimijat ja vaikuttajat Twitterin #amisreformi-keskustelussa? 2. Mitkä ovat keskustelun pääteemat? 3. Millainen sävy keskustelussa on? Tutkimus toteutettiin keräämällä Twitteristä 2 400 twiittia aihetunnisteen #amisreformi avulla aikavälillä 29.12.2017 -7.6.2018. Tutkimusaineisto kerättiin automaattisesti kahdella eri välineellä (TAGS ja Luuppi). Ensimmäiseen tutkimuskysymykseen vastataan sosiaalisen verkostanalyysin avulla. Toiseen tutkimuskysymykseen vastataan laadullisen aineistolähtöisen temaattisen analyysin avulla. Kolmanteen tutkimuskysymykseen vastataan automatisoidun sentimenttianalyysin avulla. Tutkimus osoittaa, että #amisreformin ympärille muodostunut verkosto kattaa hieman yli 800 Twitterin käyttäjää. Tämä verkosto ei kuitenkaan ole tiivis, vaan verkostosta erottuu selkeästi muutama keskeinen ja vaikuttava toimija (esim. OKM, OPH, näiden johto sekä opetus- ja kulttuuriministeri). Mukana on myös sidosryhmiä. Keskusteluissa teemoina erottuvat koulutuksen ja työelämän yhteistyö, uusi opettajuus sekä osaaminen ja taidot. Keskustelu on pääosin neutraalia tai positiivista. Tutkimuksessa yhdistetään Twitter-tutkimuksen menetelmät ja ammattikasvatustutkimus.

Casestudy Omnian johdon toimenpiteistä opettajuuden muutoksen tukemiseksi ammatillisen koulutuksen uudistuksessa

Outi Huvinen

Tutkimuskysymys on, minkälaisin toimenpitein Omnian johto tukee ammatillisen koulutuksen uudistuksessa muuttuvaa ammatillista opettajuutta. Selvitystyö toteutettiin tapaustutkimuksena kevään 2018 aikana Omniassa. Aineisto kerättiin asiantuntijahaastatteluina, joita toteutettiin yhteensä kuusi kappaletta. Haastattelut toteutettiin puolistrukturoidun teemahaastattelun menetelmällä, ne litteroitiin ja analysoitiin. Aineiston analyysissa sovellettiin A. J. Greimasin aktanttimali-menetelmää. Johtopäätöksenä voidaan todeta, että käytännössä ammatillisen koulutuksen uudistus tapahtuu opettajien, opiskelijoiden ja työelämän vuorovaikutuksessa. Opettajan osaamisen kehittyminen ja kehittymisen tukeminen on siksi merkittävää. Omnian toimenpiteet muuttuvan opettajuuden tukemiseksi: opettajuuden määrittely, muutos oppilaitoksesta asiantuntijaorganisaatioksi, opettajan osaamisen kehittäminen, pedagoginen kehittäminen ja työpaikalla tapahtuvan oppimisen käytäntöjen kehittäminen. Oppilaitosten toimenpiteitä ko. uudistuksessa on tutkittu vain vähän ja siksi aihe on tärkeä.

TEEMARYHMÄ 3. UUDISTUVA AMMATILLINEN KOULUTUS

Puheenjohtaja: Lauri Kurvonen

Tila Kii6A1113

Torstai 09.00 -10.30

Jatkoväylä – sujuvasti ammatillisesta koulutuksesta ammattikorkeakouluun

Piia-Elina Ikonen ja Mervi Lätti

Ammatillinen koulutus on yksi tie kohti korkeakouluopintoja. Jatkoväyläopintojen tavoitteena on lyhentää opiskelijan kokonaisopiskeluaikaa opintopolulla, joka koostuu ammatillisesta toisen asteen tutkinnosta ja ammattikorkeakoulututkinnosta. Valtakunnalliset suositukset jatkoväyläopinnoista ja -ohjauksesta pohjautuvat hankkeen aluekokeilujen tuloksiin jatkoväyläopiskelijoiden ohjauksesta sekä toimintamalleista, hankkeen osatoteuttajille toteutettuun arviointiin sekä opiskelijahaastatteluihin, joiden aineisto on kerätty kaikista 4 hankkeen ammattikorkeakouluista. Hankkeen toiminta-aika on 1.10.2016 –31.12.2018. Rahoitus: Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus / Euroopan sosiaalirahasto. Hanketta toteuttaa 4 amk:ta ja 7 ammatillista oppilaitosta. Jatkoväylä hanke on koonnut valtakunnalliset suositukset ammatillisen toisen asteen ja ammattikorkeakoulun välisen siirtymävaiheen opintojen eli jatkoväyläopintojen toteuttamiseen. Valtakunnalliset suositukset julkaistaan virallisesti 29.11.2018 Jatkoväylän päätösseminaarissa Haaga-Heliassa, Pasilassa. Tutkimuspäivillä suositusten ennakkojulkaisu.

Role of the vocational teacher in integration of adult migrant students

Katarzyna Kärkkäinen ja Mirja Tarnanen

Role of the vocational teacher in integration of adult migrant students

The presentation focuses on meanings that vocational educators prescribe to their roles as educators of adult migrants. A set of competences required from vocational teacher in order to function effectively in a diverse setting will be specified. The study is based on 13 individual, semi-structured interviews with personal (of one adult institute vocational teachers of different vocational fields and the institute Rector), located outside of the capital area. The qualitative content analysis (with the features of theory-guided analysis) and Atlas.ti were utilized for analysing of the data. The analysis of data allowed to identify range of roles that vocational teachers interviewed for the purpose of this study prescribed to their work as educators of adult migrants. Next to being a subject teacher, oftentimes teaching in such a setting meant for interviewed educators finding yourself in language teacher's, cultural mediator's, counsellor's, innovator's and initiator's of new practices, and/or social worker's role. The study specifies a set of competences for effective teaching in VET characterised by diversity.

Innovaatiokyvykkyyden integroitujen arviointimenetelmien kriittinen arviointi

Laura-Majja Hero

Tutkimuksen tavoitteena on selvittää, minkälaiset menetelmät sopivat integroitaviksi pedagogiseen innovaatioprosessiin. Neljää innovaatiokyvykkyystudkimukseen perustuvaa arvioinnin menetelmää pilotoitiin kahdessa monialaisessa innovaatioprojektissa, joihin osallistui N=114 opiskelijaa. Aineisto koostuu opettajien, innokorttityöpajamenetelmän laadullisista arvioista (N=52) sekä tiimin 360 asteen arvioinneista (N=56). Aineistot analysoitiin aineistolähtöisen sisällönanalyysin menetelmin. Tutkimuksessa selvisi, että kyselypohjainen menetelmä antoi hyvin vähän tietoa, vaikka se toteutettiin projektin alussa ja lopussa. Useimmat menetelmät toteuttivat tavoitettaan tehdä innovaatiokyvykkyyttä näkyväksi, vain muutamat menetelmät edistivät luovuutta ja proaktiivisuutta. Työpajamenetelmä edisti selvästi oman osaamisen tunnistamista tuomalla näkyväksi heikkouksia, vahvuuksia ja kehittämisen kohteita. Projektin alussa, keskellä ja lopussa toteutettuna se myös ryhmäytti. Tutkimusta puuttuu, vaikka yrityksille tehtävät projektit muuttuvat oppimiseksi arvioinnin kautta.

TEEMARYHMÄ 4. AMMATTIIN OPISKELU JA PEDAGOGIIKKA

Puheenjohtaja: Anne Liimatainen
Tila Ki16A2117
Keskiviikko 13.00 -15.30

Kiinnittyminen ammatillisiin opintoihin

Satu Niittylahti ja Marita Mäkelä

Tutkimuksessa tarkastellaan, miten kiinnittyminen ammatillisiin opintoihin on kehittynyt kahden ensimmäisen opiskeluvuoden aikana. Tutkimuskysymyksenä on, mitä (ja miten) kiinnittymisen edellytyksiä opiskeluyhteisö voi luoda ja vahvistaa. Aineisto koostuu nuorten, toisen vuoden opiskelijoiden (n=17) haastatteluista. Ne analysoitiin Mäkisen ja Annalan esittelemän viitekehyksen mukaisesti. Siinä kiinnittymistä tarkastellaan sekä yksilön ominaisuuksien ja aktiivisen toiminnan että opiskeluyhteisön ja opiskelijan elämismailman luomien kiinnittymisen edellytyksien kautta. Temaattinen analyysi suoritettiin Braunin ja Clarken mallin mukaisesti. Apuna käytettiin Atlas.ti 8 -ohjelmaa. Keskeisiksi kiinnittymistä edistäviksi tekijöiksi nousivat nuoren kehittyminen opiskelijana, yhteisöön kuuluminen, omien valmiuksien riittäminen ja soveltuminen alalle, oman varmuuden kasvaminen sekä perheen suuri merkitys nuorelle. Esiin tuotiin kaverisuhteiden huomattava merkitys oppilaitosyhteisöön kuulumisessa. Erilaisten opetus- ja oppimistapojen käyttöä arvostettiin. Pohdittavaksi jää, miten huomioidaan ”hiljaiset opiskelijat”, millaisia mahdollisuuksia heille luodaan osallistumiseen. Tuodaan esiin ammatillisissa oppilaitoksissa tehtävä kasvatus- ja opetustyö elinikäistä oppimista ajatellen.

”Et on semmonen olo, että toista kiinnostaa.” Opiskelijoiden ja opettajien näkemyksiä vuorovaikutuksesta vaativana erityisenä tukena järjestetyssä ammatillisessa koulutuksessa

Sanna Ryötkönen

Tavoitteena on ymmärtää ja kuvata opiskelijan ja opettajan välistä vuorovaikutusta ja tuoda esille sen merkityksiä ja ulottuvuuksia uudistuvassa ammatillisessa koulutuksessa. Tutkimusaineisto on kerätty vaativan erityisen tuen tehtävän saaneissa ammattioppilaitoksissa (4 oppilaitosta) haastatteleamalla kahdeksaa liiketalouden opiskelijaa sekä heidän vastuuopettajiensa sekä kolmea tieto- ja viestintätekniikan opiskelijaa ja heidän vastuuopettajiensa. Tulosten analysointi on vielä kesken. Esittelen teemaryhmässä alustavia tuloksia. Vuorovaikutuksen merkityksen esille tuominen uudistavassa ammatillisessa koulutuksessa. Väitöskirjatutkimustani ohjaavat dosentti Elina Kontu, Helsingin yliopisto, professori Raija Pirttimaa, Jyväskylän yliopisto, yliopettaja ja filosofian tohtori Eija Honkanen, Haaga-Helia Ammatillinen opettajakorkeakoulu.

Korkeakouluopiskelijoiden tunnekokemukset (Wihuri Rahaston (2018) korkeakouluopiskelijoiden tunnekokemustutkimuksen tulokset)

Annica Isacson ja Eija Raatikainen

Tunnekokemuksien tutkimushanke keskittyy tunnekokemusten tutkimiseen, tukemiseen ja kehittämiseen korkeakoulukontekstissa. Lähetimme avoimen e-tunnekyselyn ohjauksen ammattilaisille helmikuussa 2018; mistä, miten ja milloin opiskelijat puhuvat tunteista. Opiskelijoiden tunnekysely (huhtikuu 2018) sisälsi 5 kysymystä kriittisen tapahtumien menetelmää (Critical Incident Technique) hyödyntäen. Pyysimme opiskelijoita kertomaan merkityksellisistä tunnekokemuksista opintojen. Meitä kiinnosti mistä ja miten opiskelijat puhuvat/kuvaavat oppimiseen liittyviä tunne- tilanteita. Kun kysyimme opinto-ohjaajilta, millainen merkitys tunteilla on korkeakouluopiskelijoiden oppimiseen, saimme keskiarvoksi 5.03. Tämä kuvaa sitä, että lähes kaikki vastaajista pitivät tunteita ja niiden merkitystä erittäin tärkeänä. Ryhmätyötaidot,

vuorovaikutustaidot, tiimityötaidot ovat ilmeinen puute ja puheenaihe korkeakouluissa. Opiskelijakyselyssä yllätimme negatiivisten tunnekertomusten määrästä. Monille opiskelijoille oli helpotus saada kertoa omista kokemuksistaan. Tulevaisuuden tärkeimpiä työelämätaitoja ovat tunneäly. Tätä ei kuitenkaan huomioida riittävästi.

Luovin ruori - sparraava toimintaohjaus

Anne Tornberg ja Susanna Kangas

Hankkeen tavoitteena oli kehittää Luovin toiminnan ja osaamisen johtamiseen uudenlainen, strategialähtöinen, ketterä ja koko henkilöstön arkityötä ja itseohjautuvuutta tukeva toiminnanohjausmalli sekä määritellä sen tueksi tarvittavat työvälineet. Mallin iteratiivinen määrittely aloitettiin ”tyhjältä pöydältä” vanhat menettelyt unohtaen. Toimenpiteitä suunniteltiin ja koordinoitiin hankeryhmässä sekä arvioitiin johtoryhmässä. Hanketyöskentely toteutettiin työpajoissa, joihin osallistui kattavasti eri henkilöstöryhmien edustajia. Kehitettyä mallia pilotoitiin vuoden 2017 aikana siten, että koko Luovin henkilöstö osallistui sparrauskeskusteluihin. Asiantuntijoina hankkeessa toimivat Heli Pietilä (ZoomIN) ja Sari Raivo (Leading Partners). Luovissa otettiin käyttöön Luovin ruori - uusi sparraava toiminnanohjausmalli. Luovin ruorin ydin muodostuu sparrauskeskusteluista, joihin jokainen luovilainen osallistuu. Sparrauksissa kirkastetaan työn tavoitteet yhdessä keskustellen strategian ohjaamana. Merkittävimpiä hyötyjä ovat: strategian toteutuminen arkityössä, toiminnan suunnittelun keveneminen, johtamisen painopisteen siirtyminen suunnittelusta tuloksiin ja vuoropuhelun sekä henkilöstön vaikuttamismahdollisuuksien lisääntyminen. Sitoutuminen työhön syntyy, kun henkilöstö määrittelee itse tavoitteet ja keinot niiden saavuttamiseksi. Luovin ruorin kehittämisessä on sovellettu Heli Pietilän väitöskirjatutkimuksen (2015) tuloksia sekä kokemusta siitä, että yhteistoiminnallisen oppimisen ja johtamisen filosofia (experimental learning) sekä kokemuksellisen oppimisen teoria/malli (Kohonen ja Leppilampi 1994; Leppilampi ja Piekkari 2001) täydentävät toisiaan erittäin hyvin.

TEEMARYHMÄ 4. AMMATTIIN OPIKELU JA PEDAGOGIIKKA

Puheenjohtaja: Leila Pehkonen

Tila Ki16A2117

Torstai 09.00 -10.30

Ammatillisissa opettajakorkeakouluissa opettajaksi opiskelevien kokemuksia digitaiteiden opiskelusta ja osaamisesta

Vilhelmiina Harju ja Leila Pehkonen

Tutkimuksessa tarkasteltiin opettajaksi opiskelevien kokemuksia siitä, kuinka hyvin opinnot ovat auttaneet saavuttamaan digitaiteita. Lisäksi huomio kohdistettiin siihen, miten opiskelijat arvioivat omia opettajan työssä tarvittavia digitaiteitaan. Tutkimus on osa Toteemi-hanketta. Aineisto kerättiin sähköisen kyselylomakkeen avulla, joka lähetettiin ammatillisten opettajakorkeakoulujen opiskelijoille keväällä 2018. Yhteensä 36 vastausta analysoitiin. Opiskelijat arvioivat opintojen auttaneet heitä saavuttamaan digitaiteita pääosin melko hyvin. He myös arvioivat opettamiseen liittyvää digitaiteiden osaamistaan keskimäärin melko hyväksi. Opiskelijat esimerkiksi arvioivat osaavansa käyttää hyvin opetusmenetelmiä, jotka tukevat oppilaiden taitoja käyttää digitaalista teknologiaa oppimisen välineenä. Vaikeaksi koettiin esimerkiksi monilukutaitojen opettaminen. Tuloksia voidaan hyödyntää opettajakoulutuksen suunnittelussa ja toteutuksessa.

Digitaalisuus opiskelun haasteiden purkajana ja tuottajana

Tiia Melander

Pro gradu-tutkielman tekijä on Tiia Melander, tutkielmaa ohjaa kasvatustieteiden yliopistonlehtori, dosentti Leila Pehkonen. Tutkielma on osa I6 ammattikorkeakoulun ja 2 yliopiston Toteemi-hanketta, jota Haaga-Helia koordinoi. Taustaorganisaatioina tämän tutkielman kohdalla toimivat siis Haaga-Helia ja Helsingin yliopisto. Tavoitteena on tutkia sitä, miten digitaalisuus purkaa tai tuottaa haasteita, joita fyysisesti vammaiset opiskelijat kohtaavat opiskelussaan. Tavoitteena on myös selvittää, miten oppilaiden yksilöllisyys huomioidaan koulutuksessa. Aineistonkeruu tulee toteutumaan loka-marraskuun aikana. Tarkoituksena on kerätä etnografinen aineisto ammatillisen erityisoppilaitoksen oppitunneilta. Tulen keräämään vähintään kymmenen tunnin laajuinen havainnointiaineiston siitä, miten motorisesti vammaiset oppilaat käyttävät digitaalista teknologiaa opiskelunsa tukena. Tämän ohella teen opiskelijoiden minihaastatteluita. Lisäksi tulen tekemään 2-3 asiantuntijahaastattelua teemahaastatteluinä. Tutkimuspäivien ajankohtaan mennessä aineisto on kerätty kokonaan, joten joitain alustavia tuloksia voidaan esittää, mikäli aineistonkeruun suunnitelma toteutuu aikataulussa. Työni tuo keskusteluun digitaalisen tasa-arvon ja digitaalisuuden merkityksen erityisopiskelijoille. Tutkielman avainsanat: digitaalisuus, digitaalinen tasa-arvo, yksilöllisyys, ammatillinen erityisopetus.

Ammattikorkeakoulupedagogiikka suomalaisten väitöskirjojen valossa

Pentti Rauhala, Mervi Friman ja Martti Majuri

Määritellä ammattikorkeakoulupedagogiikka. Tutkitaan, mitä pedagogisia osa-alueita väitöskirjoissa on käsitelty, mille koulutusaloille tutkimus on kohdentunut sekä miten väitöskirjojen aiheet asettuvat ammattikorkeakoulujen kehitysvaiheisiin. FINNA:sta kartoitettu amk-pedagogiikkaa koskevat väitöskirjat (131). Laadullista sisällönanalyysia käyttäen kartoitettu teema, tutkimuskysymykset ja päätulokset. Tutkimusteemat ovat painottuneet amk-toiminnan alkuvaiheessa enemmän perusasioihin, kuten opetussisältöihin ja opetussuunnitelmaprosessiin, viime vuosina vaativampiin pedagogisiin malleihin. Osaamisperusteisen ajattelun vahvistuessa on siirrytty oppimisen tutkimisesta osaamisen tutkimiseen. Sosiaali- ja terveysalan osuus alakohtaisista väitöskirjoista 2/3. Tutkimus todentaa amk-pedagogiikan pragmatismiin pohjautuvan omaleimaisuuden.

TEEMARYHMÄ 5. KOULUTUSTA KEHITTÄMÄSSÄ

Puheenjohtaja: Karl Holm

Tila Ki16A2118

Keskiviikko 13.00 -15.30

Kehittämispohjainen oppiminen tutkimuksen työkaluna. Asia: Kriittisten järjestelmien resilienssi

Jyri Rajamäki

Miten vauhdilla kehittyvien ilmiöiden opetus voidaan toteuttaa? Miten teollisuuden ja korkeakoulujen yhteistyö voidaan toteuttaa kyberturvallisuudessa? Miten resilienssi ymmärretään ja miten sitä voidaan hallita erilaisissa kriittisissä järjestelmissä? Laadullinen monitapaustutkimus, jonka toteuttivat opettajat sekä 54 aikuisopiskelijaa yhdessä teollisuuden kanssa. Luodessaan uutta opetusmateriaalia nopeasti kehittyvälle alueelle opettaja perehtyi viimeisimpään tutkimustietoon sekä samalla loi substanssialueen teoriaa. Opiskelijoiden T&K-tehtävät (13 kpl) testasivat teoriaa eri kriittisissä järjestelmissä ja tuottivat näistä tutkimusraportit. Opettaja/tutkija ristiin analysoi raportit, vastasi tutkimuskysymyksiin ja kehitti teoriaa eteenpäin. Nyky-yhteiskunta (mm. esineiden Internet) kehittyi sellaista vauhtia, että ilmiöitä on koulutettava jo ennen kuin valmiiksi kehitettyjä ja testattuja teorioita ja malleja on olemassa. Tämä tarkoittaa, että tutkimus ja opetus ovat samanaikaista toimintaa. Tässä tutkimuksessa tuotettiin ja testattiin

toimintamalli kriittisten järjestelmien resilienssin opetuksen ja T&K:n integrointiin. Toimintamallia voidaan hyödyntää myös muilla aloilla. Lisäsi tietämystä substanssialasta sekä tuotti toimintamallin opetuksen ja T&K:n integrointiin.

Energiatehokkaan tulevaisuuden osaamisen jäljillä

Virpi Slotte

Tämä tutkimus selvittää ammatillisen koulutuksen tulevaisuuden osaamistarvetta kestävästä kehityksestä ja energiatehokkuudesta kiinteistöalalla. Mitkä ovat niiden taustalla vaikuttavat trendit ja eroavatko ne Euroopan eri maiden välillä? Kiinteistöjä ja niiden korjaustarvetta on kaikkialla. Samoin tarve kehittää kokonaisvaltaisesti ja teknistaloudellisesti energiatehokkaita ratkaisuja. Kestävien ratkaisujen käytäntöön vieminen ei tule kuitenkaan onnistumaan ilman mittavaa energiaosaamisen lisäämistä. Sen edistämistä selvitettiin kyselytutkimuksella, jonka laatimiseen osallistui ammatillisten oppilaitosten edustajia viidestä maasta: Suomi, Saksa, Hollanti, Viro ja Slovakia. Vastauksia viiden eri kielen kyselyyn saatiin 378. Tulokset osoittivat selkeää tarvetta lisätä kiinteistöalan opiskelijoiden ammatillista energiaosaamista kaikissa viidessä maassa. Kestävän kehityksen ja energiatehokkuuden edistämisen vaikuttavimmista kehityssuunnista nousivat energiatehokkuusteknologian, digitalisaation sekä lainsäädännön tuomien mahdollisuuksien ja reunaehtojen tunteminen. Koulutustarpeet ja -tarjonta riippuvat paikallisista yhteiskunnallis-taloudellisista olosuhteista mutta yhtäläisyyksiäkin löytyi. Kiinteistöalan kansallisen luonteen vuoksi alan kansainvälistä vertailutietoa ei ole saatavilla. Tutkimus antaa arvokasta tietoa ammatillisten koulutusratkaisujen tekemiseen ja auttaa ymmärtämään kiinteistökasvatuksen koulutustarpeita viidessä Euroopan maassa. Vertailu auttaa ymmärtämään oman maan erityispiirteitä.

Maahanmuuttajaopiskelijan ääni: kokemuksia opintopoluista

Erkki Saari

Tutkimusyhteistyö Laurea-AMK:n, Omnian, Luksian ja PointCollegen välillä. Tutkimuskysymyksenä on, mitkä asiat edistävät tai estävät maahanmuuttajataustaisten opiskelijoiden siirtymistä toiselta asteelta korkea-asteelle. Tavoitteena on selvittää, kuinka ammatillinen koulutus ja opiskelijoiden sosiaaliturva ovat vaikuttaneet siirtymiin tasolta toiselle. Aineisto kerätään haastatteleamalla maahanmuuttajataustaisia opiskelijoita toisella asteella, korkea-asteella ja valmistumisen jälkeen. Lisäksi suoritetaan rekisteriaineistojen analysointia. Tutkimuksessa on meneillään kirjallisuuskatsauksen laatimisen ja teoreettisen taustan kokoamisvaihe. Ei tuloksia vielä tässä vaiheessa. Tuloksia tullaan hyödyntämään koulutuksen pedagogisessa kehittämisessä ja mahdollisesti päätöksenteossa.

Ammattikorkeakoulujen hallinnolliset piirteet ja organisaatiokulttuuri

Tanja Hautala, Jaakko Helander ja Vesa Korhonen

Tavoitteena oli selvittää suomalaisten ammattikorkeakouluorganisaatioiden hallinnollisen väljä- ja tiukkakäytäntöisyyden ja organisaatiokulttuurien piirteitä sekä näiden ilmiöiden mahdollisia yhteyksiä. Tutkimukseen osallistui II ammattikorkeakoulua, ja tutkimuksen aineisto kerättiin ensisijaisesti organisaatioiden opetushenkilöstöltä sekä hallinnolliselta henkilöstöltä. Hallinnollisten piirteiden mittaamiseksi tutkimusta varten kehitettiin uusi mittari. Organisaatiokulttuurin mittarina käytettiin Organizational Culture Assessment Instrument (OCAI) -mittaria. Marraskuussa 2017 ja tammikuussa 2018 toteutettuun sähköiseen kyselyyn vastasi 378 henkilöä. Tulosten mukaan suomalaisissa ammattikorkeakouluissa on merkkejä hallinnollisista hybridiorganisaatioista. Merkittävimpiä piirteitä organisaatioissa olivat väljäkäytäntöisyyteen liittyvä innovatiivisuuden ja autonomian tuki, ja tiukkakäytäntöisyyteen liittyvät piirteet strategisten arvojen ja tavoitteiden merkitys sekä tehokkuus ja vastuullisuus. Organisaatiokulttuureista nähtävissä oli erityisesti klaani- ja hierarkiakulttuurin piirteitä sekä adhokratiakulttuurin piirteitä. Tulokset korostavat organisaatioiden toimintaohjeiden ja tavoitteiden selkeyttä ja määrää.

TEEMARYHMÄ 5. KOULUTUSTA KEHITTÄMÄSSÄ

Puheenjohtaja: Laura Pylväs

Tila Ki6A2II8

Torstai 09.00 -10.30

Perhe-tausta ja seuraukset koulunkäynnin keskeyttämisestä

Family background and consequences of early school leaving

Hannu Karhunen

Tutkimuksessa tarkastellaan ammatillisen koulutuksen keskeyttäneiden työmarkkinatulemia. Aineistona koko opiskelijapopulaation (ammatillinen koulutus) käsittävä rekisteriaineisto (1992-2015, N=221,650). Määrällisessä lähestymistavassa vakioidaan lukuisia taustamuuttujia (mm. peruskoulun arvosanat ja sisarten väliset kiinteät vaikutukset). Saatuja tuloksia verrataan kaksoisdifferoinneilla laskettuihin tulemiin (tämä taas poistaa osan mahdollisesta geneettisestä harhasta). Taustatekijät vakioiden, koulutuksen keskeyttäneet ansaitsevat seitsemän vuotta opintojen aloitusvuoden jälkeen noin 30% vähemmän, kuin valmistuneet henkilöt. Keskeyttäjiä on myös noin 10 % suurempi riski syrjäytyä työmarkkinoilta (ns. neet-status). Tulokset osoittavat, kuinka vahingollista opintojen keskeyttäminen voi olla nuorelle.

Kompetenssit ja osaamisvajeet TKI-työssä ammattikorkeakoulujen henkilöstön keskuudessa

Hilkka Lassila ja Päivi Mantere

Kompetenssit ja osaamisvajeet TKI-työssä ammattikorkeakoulujen henkilöstön keskuudessa
Tutkimuksen tavoitteena oli selvittää ammattikorkeakoulujen henkilöstön TKI-osaamista.
Tutkimuskysymykset olivat 1) millaista TKI-työtä henkilöstö tekee 2) millaista osaamista, tietoja ja taitoja heillä on 3) millaisia osaamisvajeita heillä ilmenee. Aineisto kerättiin sähköisellä kyselyllä (n=66), jonka kohderyhmänä olivat kaikkien Suomessa restonomikoulutusta tarjoavien ammattikorkeakoulujen TKI-työtä tekivät opettajat ja TKI-henkilöstö. Vahvimaksi TKI-toiminnan osa-alueeksi vastaajat nostivat tiiviin yhteistyön työelämän kanssa. Vastaajat arvioivat tuntevansa hyvin työelämän tarpeet mara-alalla ja heillä on keskiarvoa paremmat valmiudet rakentaa verkostoja. Kyselyn tuloksia voidaan hyödyntää ammatillisten opettajien osaamisen kehittämisessä. Vastataksaan ammattikorkeakouluille asetettuihin vaateisiin, tulee henkilöstöllä olla riittävästi tutkimus- ja kehittämisosaamista varmistaakseen ajankohtaisen työelämää palvelevan tietämyksen. Ammattikorkeakoulujen henkilöstö ja opiskelijat ovat aktiivisessa yhteistyössä elinkeinon kanssa. Yhteistyöllä on moninaisia muotoja, aina rahoitetuista kansainvälisistä hankkeista pienimuotoiseen yhteistyöhön ja projekteihin.

Ammattikorkeakouluopiskelijoiden hyvinvointi ja työllistyminen

Helena Kasurinen

Tutkimuskysymykset olivat: 1. Minkälainen on ammattikorkeakouluopiskelijoiden hyvinvointi ja tulevaisuususkot? 2. Minkälaiset hyvinvointiin ja opiskeluun sekä urasuunnittelu- ja työllistymistaitoihin liittyvät tekijät ovat yhteydessä toisiinsa? Tutkimuksen aineistonkeruu toteutettiin sähköisen kyselylomakkeen avulla. Kyselyyn osallistui yli 1 000 opiskelijaa, joista 812 vastasi kaikkiin kysymyksiin. Tämä ryhmä on otettu huomioon aineiston analyysissa. Aineistosta ajettiin perusajot: frekvenssit ja ristiintaulukoinnit. Lisäksi testattiin kysymysten luotettavuutta faktorianalyysillä. Vastaajat ryhmiteltiin sen perusteella, miten he olivat kuvanneet hyvinvointiaan, toimijuuttaan sekä urasuunnittelu- ja työllistymistaitojaan. Tutkimuksen tulokset olivat samansuuntaisia korkeakouluopiskelijoiden terveystutkimuksen (YTHS 2016) tulosten kanssa toimintakyvyn osalta (psykkinen ja fyysinen toimintakyky). Vastaajien ryhmittelyn tuloksena saatiin neljä profiilia, joihin kuuluvilla opiskelijoilla oli haasteita opiskelussa tai elämässä erilaisilla osa-alueilla. Faktorianalyysi osoitti kyselylomakkeen

luotettavuuden. Tutkimuksessa selvitettiin opiskelijoiden tilannetta kokonaisvaltaisesti ja uudessa viitekehyksessä. Tutkimustyön tuloksena syntyy kriteeristö ohjaustyötä tekevien ammattilaisten käyttöön. Tavoitteena on, että opintojen etenemistä haittaavat tekijät tunnistetaan ajoissa.

TEEMARYHMÄ 6. SOSIAALI- JA TERVEYSALAN KOULUTUKSEN ERITYISKYSYMYKSET

Puheenjohtaja: Päivi Marjanen

Tila Ki6B10149

Keskiviikko 13.00 -15.30

Omahoitajuus moniammatillisessa yhteistyössä geriatrisella kuntoutusosastolla

Kirsi Ronkainen

Tarkoituksena oli kuvata hoitohenkilökunnan näkemyksiä, miten omahoitajuus jäsenyy ja toteutuu moniammatillisen yhteistyön kontekstissa geriatrisella kuntoutusosastolla. Tutkimus toteutettiin case-tutkimuksena ja aineisto koostuu 3 sairaanhoitajan, 3 lähihoitajan ja yhden fysioterapeutin fokusryhmähaastatteluista, jotka toteutettiin kehittämistyöpajassa. Aineisto analysoitiin induktiivista sisällön analyysia soveltaen. Omahoitajuus kuvattiin asiakaslähtöisen hoidon turvana. Omahoitaja koordinoi potilaan hoitoa ja toimii hänen edunvalvojanaan. Potilaan hoito edellyttää myös jaettua päätöksentekoa. Jaettua päätöksentekoa tukisi vahvempi dialogisuus, ammattialan substanssia laajempi osaaminen sekä tunnetaidot. Omahoitajuudesta käydään jatkuvaa neuvottelua hoitaja- ja työyhteisössä. Hoitajat kuvasivat tarvetta suojata omaa ydintehtävää ja toisaalta joustavuutta muiden ammattiryhmien, potilaan ja omaisten suuntaan. Tutkimus nostaa esiin uusia kompetensseja, joihin ammatillisen koulutuksen tulisi kyetä vastaamaan. Tutkimus on osa Suomen Akatemian Strategisen tutkimusneuvoston vuosina (2016 -2019) rahoittamaa hanketta Osaavan työvoiman varmistaminen sosiaali- ja terveydenhuollon murroksessa.

Yhteiskehittäen uutta osaamista Sote-alan korkeakoulutukseen SotePeda 24/7 -hankkeessa

Päivi Pöyry-Lassila, Sanna Juwonen, Outi Ahonen ja Tuija Buure

SotePeda 24/7 -hankkeessa kehitetään monialaista sosiaali- ja terveysalan korkeakoulutusta vastaamaan muuttuvan toimintaympäristön osaamistarpeisiin. Tavoitteena on kehittää innovatiivisia ”digi-sote” pedagogisia ratkaisuja ja oppimisympäristöjä. Hankkeessa vahvistetaan opettajien, opiskelijoiden ja työelämän edustajien digi-sote-osaamista, yhteiskehitetään digitaalisia oppimisympäristöjä, ohjausta ja näihin liittyvää osaamista sekä kehitetään uusia yhteistyömuotoja koulutuksen ja ympäröivän yhteiskunnan kesken. Kehittämistyötä tehdään yhteiskehittämistyöpajoissa ja pedagogisia ratkaisuja ja oppimisympäristöjä pilotoidaan käytännössä. Hanke toteutetaan 22 AMK:n ja 2 yliopiston yhteistyönä v.2018 -2020. Hankkeen tuloksena lisätään monialaisen sosiaali- ja terveydenhuollon digitaalisen palvelurakenteen ekosysteemin käyttämis-, johtamis- ja kehittämisosaamista sekä luodaan monialaista oppimista tukevia ympäristöjä. Tuloksena syntyy määrittely sekä tulevaisuuden digitaalisiin sote-palveluihin liittyvästä osaamisesta että digipedagogisesta osaamisesta. Lisäksi tuotetaan dialogista oppimista tukeva oppimisympäristön määrittely ja pilotoitava prototyyppi. Hankkeella kehitetään korkeakoulujen sote-alan osaamista ja pedagogiikkaa.

Asiakaslähtöinen työote oppimisen kohteena sosiaali- ja terveysalalla

Soile Juujärvi ja Ossi Salin

Asiakaslähtöinen vuorovaikutus on yksi tunnistetuista osaamistarpeista sote-uudistuksessa. Koulutuksessa vuorovaikutustaitojen eksplisiittinen opettaminen on ollut kuitenkin satunnaista. Miten asiakaslähtöistä työtä voidaan opettaa? Kehitimme pedagogisen mallin asiakkaan ohjaustaitojen oppimiseen

meneillään olevassa STN:n rahoittamassa COPE-hankkeessa. Pilotti toteutettiin sosiaali- ja terveysalan ylemmässä ammattikorkeakoulututkinnossa ja siihen osallistui 30 opiskelijaa. Luodussa pedagogisessa mallissa oppiminen perustuu teoreettisen perustan omaksumiseen, asteittain monimutkaistuvien taitojen harjoitteluun simuloiduissa tilanteissa sekä opittujen taitojen käytännön soveltamiseen. Heijastavan kuuntelun ja tavoitteen rakentamisen taidot ovat keskeisiä asiakaslähtöisen työskentelyotteen kehittymisessä ja ne muodostavat perustan edistyneille ohjauksen taidoille. Yksilöllinen palaute ja ohjaus tukevat ratkaisevasti taitojen oppimista. Asiakaslähtöisen työotteen omaksuminen edellyttää asiakaslähtöistä arvoperustaa, aikaisempien toimintamallien poisoppimista ja uusien taitojen tietoista harjoittelua. Sen perusteet tulisi opettaa jo ammatillisen koulutuksen alkuvaiheessa. Esitettyä mallia voi soveltaa ja jatkokehittää kaikilla koulutusasteilla sekä täydennyskoulutuksessa.

Toteemi-hanke - Laurea-ammattikorkeakoulun osahanke

Arto Saloranta ja Saara Gröhn

Hyvinvointi ja tulevaisuusosko osana ohjausprosessia - hankkeen esittely tavoitteista pilotointiin. Hankkeessa on tavoitteena tunnistaa opiskelijoiden hyvinvointiin ja toimintakykyyn sekä urasuunnittelu- ja työllistymistaitoihin vaikuttavia tekijöitä. Laaditun kysymyslomakkeen avulla ohjaaja tunnistaa ne asiat, jotka ohjauksessa on huomioitava. Kyselyyn osallistui yli 1 000 opiskelijaa. Kyselyn tulokset analysoitiin sen mukaan, miten opinnoissa eteneminen, toimintakyky, toimijuus sekä urasuunnittelu- ja työllistymistaidot ovat yhteydessä toisiinsa. Tulosten perusteella laadittiin kyselylomake, jota ohjaustilanteissa käytetään, jotta ohjaaja tunnistaa ne asiat, joihin hänen tulee kiinnittää huomiota. Vastaajien ryhmittelyn tuloksena saatiin neljä profilia, joihin kuuluvilla opiskelijoilla oli haasteita erilaisilla osa-alueilla. Faktorianalyysi osoitti, että kyselylomakkeessa käytetyt kysymykset mittasivat tutkimuksessa tarkoitettuja aihealueita. Syksyllä alkaneessa pilotointivaiheessa laadittuja kysymyksiä testaa joukko ohjaajia, jotka on koulutettu hyödyntämään tunnistamista helpottavia kysymyksiä. Ohjaustilanteissa löydetään ohjaustarpeet, joilla opiskelijaa voidaan tukea tarkoituksenmukaisesti.

TEEMARYHMÄ 6. SOSIAALI- JA TERVEYSALAN KOULUTUKSEN ERITYISKYSYMYKSIÄ

Puheenjohtaja: Laura-Maija Hero

Tila Ki16B3110

Torstai 09.00 -10.30

Monikulttuurinen osaaminen sosiaalialan koulutuksessa

Minttu Rätty ja Laura Hietapakka

Millaista monikulttuurista osaamista sosiaali- ja terveysalalla tulevaisuudessa tarvitaan ja miten tätä tulisi opettaa? Onko monikulttuurinen osaaminen geneerinen sosiaalialan työhön liittyvä taito vai pitäisikö sitä opettaa erikseen? Haastattelimme neljässä ryhmähaastattelussa pääkaupunkiseudulla maahanmuuttajien parissa työskenteleviä sosiaalialan ammattilaisia sekä sosiaalialan lehtoreja selvittääksemme miten he näkevät työssään tarvittavan kompetenssin. Tutkimus on osa Cope-hanketta, joka tutkii, millaisia taitoja tarvitaan tulevaisuudessa sosiaali- ja terveysalalla. Tuloksia tarkastellaan mm. transnationaalisen sosiaalityön (Scmitt 2016) mallin kautta sekä verrataan Sue (2016) sosiaalityön monikulttuurisen kompetenssiin. Haastatteluissa nousi esille työntekijän usein ristiriitainen rooli toisaalta suomalaisen yhteiskuntaan kotouttajana toisaalta transnationaalisen elämäntilanteen ymmärtäjänä. Työntekijältä vaaditaan tietoisuutta siitä, millaista on elää usean kulttuurin välimaastossa. ja osaamista tulkata suomalaisen yhteiskuntaa, kulttuuria ja palvelujärjestelmää näkyväksi. Tuloksia sovelletaan kehitettäessä Laurean YAMK-opetusta.

Työ tehty, kun amistodistus taskussa? Opintojen jatkaminen ammatillisesta koulutuksesta korkea-asteelle

Tarja Lang

Mitkä seikat korostuivat paikallisten koulutustoimijoiden käsityksissä siirtymässä ammatillisesta koulutuksesta korkea-asteelle? Aineistoina toimivat toisen asteen koulutuksen asiantuntijatyössä ja johtajana toimivien teemahaastattelut sekä toisen asteen koulutustilastojen analysointi. Tulokset osoittavat, että siirtymää ammatillisesta koulutuksesta korkea-asteelle on sujuvoitettava nykyisestään. Omniasta valmistuneista joka toinen oli työllistynyt vuosi valmistumisen jälkeen. Aktiivisimmin korkea-asteen opintoihin hakeutuivat talouden perustutkinnon suorittaneet. Ammatillisen koulutuksen ammattilaiset korostivat työelämään kouluttamista, ja asenne jatko-opintoja kohtaan oli vaisu. Tutkimus vahvisti aikaisempien tutkimusten tulosta.

ROUND TABLES

I.Otsikko:

Aikuisten perustaitojen ja opiskeluvälmöuksien kehittäminen

Esittelijät:

Henna-Riikka Ahvenjärvi ja Tuuli Oksanen

Abstrakti:

Yhdessä kokeillen kohti joustavaa osaamista. Kehittämishankkeiden tavoitteena on kehittää aikuisten perustaitoja ja opiskeluvälmöuksia niin, että elinikäinen oppiminen mahdollistuu ja että työuran aikana voi sujuvasti hankkia lisää osaamista tarpeen mukaan. Tutkimusta on toteutettu kolmessa ESR Taito -ohjelman hankkeessa: Puhti - ohjauksen tahto ja taito, Noheva sekä Tahti - Taitoa ja tahtoa aikuisten oppimiseen. Hankkeiden työskentely pohjautuu kokeilukulttuuriin ja kokemukselliseen kehittämiseen. Toteutuksessa keskeistä on ollut osallistaa mahdollisimman moni kehittämistyöhön esimerkiksi toiminnallisten menetelmien ja fasilitoitujen työpajojen kautta. Hankkeet ovat osallistuneet laajempaan palvelumuotoiluprosessiin. Perustaitojen tukemisen menetelmiä kehitettäessä ketterän kehittämisen menetelmät ja nopeat kokeilut tukevat käyttökelpoisten ideoiden jatkojalostamista. Konkreettisten kokeilujen kautta saadaan levitettyä kokeilukulttuurin ajatuksia ja toimintatapoja osaksi organisaation arkea. Samalla kehittämistyö tulee entistä näkyvämmäksi ja luontevaksi osaksi jokaisen työtä. Erilaisiin tilanteisiin soveltuvat erilaiset tavat tukea opiskelijan taitojen kehittymistä joustavasti. Perustaidot ja opiskeluvälmöudet ovat joustavan elinikäisen oppimisen kulmakiviä.

2.Otsikko:

Innokkaasti edelläkävijänä - kohti opetus- ja ohjaushenkilöstön uudistuvia identiteettipositioita

Esittelijät:

Anu Raudasoja, Annukka Tapani, Ritva Ylitervo ja Annukka Norontaus

Abstrakti:

Tavoitteena on kuvata opetus- ja ohjaushenkilöstön kokemuksia toisen asteen ammatillisen koulutuksen uudistuksesta kolmeen teemaan jaotellusti: osaamisperusteinen ammatillinen koulutus, uudistuva opettajuus ja työelämä oppimisympäristönä. Tarkastelemme uudistunutta ammatillista koulutusta Parasta osaamista -verkostohankkeessa laaditun artikkelijulkaisun avulla. Esityksen laatijat ovat julkaisun toimituskunta. Julkaisussa on 14 artikkelia, joista neljä käsittelee osaamisperusteista ammatillista koulutusta, seitsemän uudistuvaa opettajuutta ja kolme työelämää oppimisympäristönä. Esitykseen

nostamme teemoista keskeiset tulokset ja pohdimme, miten ne kytkeytyvät Parasta osaamista-hankkeessa määriteltyihin osaamistarpeisiin. Teemaan osaamisperusteinen ammatillinen koulutus liittyvät artikkelit käsittelevät arviointia, ohjausta, oppimista työssäoppimisessa ja erityisen tuen järjestämistä. Uudistuva opettajuus käsittelee ammatillisen opettajan muutososaamista, ammatillisen opettajuuden muutosta, osallisuuden kokemusta, osaamisidentiteettiä ja kohtaamisosaamista. Työelämä oppimisympäristönä käsittää työelämäyhteistyön uusia malleja, työpaikkakoulutusta ja sen vaikutuksia sekä työpaikalla järjestettävää koulutusta. Tehdään näkyväksi uudistuvan ammatillisen opettajan työn osaamisvaatimuksia ja kehittämistarpeita.

3. Otsikko:

Ammattikorkeakouluopettajan osaamisen itsearviointi

Esittelijä:

Marjatta Kelo, Marita Huhtaniemi, Minna Kaihoviirta-Rapo, Jenni Koponen ja Mari Virtanen

Abstrakti:

Tavoitteena on rakentaa työkalu opettajuuden itsearviointiin ja kehittämiseen. Tehtävänä on 1) kuvata tarvittavat kompetenssit ja 2) kuvata osaamisen arviointikriteerit ja indikaattorit. Työryhmä kartoitti ja arvioi erilaisia opettajien kompetenssimatriiseja ja arviointikriteereitä. Metropolian lehtorin työnkuvan edellyttämää osaamista kuvataan kompetenssimatriisin tapaan ja arviointikriteereitä ja indikaattoreita määritetään eri osaamistasoille. Kompetenssimatriisin ja arviointikriteereiden yhteiskehittämiseen osallistetaan opettajia, jotta työkalu mahdollistaa opettajan omien kompetenssien itsearvioinnin ja jotta se soveltuu opettajan oman osaamisen kehittämisen suunnitteluun. Metropolian lehtorin työnkuvaan kuuluvat kompetenssit: pedagoginen taitaja, ohjaava opettaja, vahva substanssiosaaja, verkosto-osaaja, liiketoimintaosaaja, TKI-osaaja sekä työturvallisuudesta ja työhyvinvoinnista huolehtija. Arviointikriteerien ja indikaattorien työstäminen on kesken. Tutkimuspäivillä esitellään alustavaa mittaria. Tuloksena syntyy opettajuuden itsearviointityökalu, jolla lehtori voi tarkastella oman opettajuutensa tilaa ja kehittää omaa osaamistaan ja opettajuutta jatkuvasti. Kehittämishanke lisää tietoa amk-opettajan kompetensseista ja mahdollistaa opettajuuden kehittymisen.

4. Otsikko:

Ammatillisen koulutuksen tutkimus

Esittelijä:

Annukka Norontaus, Anu Raudasoja ja Annukka Tapani

Abstrakti:

Miten tutkimuksella voidaan edistää ammatillisen koulutuksen kehittämistä? Esittelyn tavoitteena on keskustelun herättäminen tutkimuksen liittämistä osaksi ammatillisen koulutuksen kehittämistoimintaa. Ammatillisen koulutuksen tutkimusta voitaisiin edistää kokonaisvaltaisesti ja systemaattisesti esim. kehittämishankkeiden. Tarkastelemme ammatillisen koulutuksen tutkimuksen edistämistä Parasta osaamista-verkostohankkeessa ja OPEKE – ammatillisen opettajankoulutuksen kehittämishankkeessa nousseitten teemojen kautta. Teemoina ovat: Miten tutkimuksella voidaan edistää ammatillisen koulutuksen kehittämistä ja käytäntöjä? Minkälaista tutkimusta ammatillisesta koulutuksesta pitäisi tehdä? Miten tutkimus sisällytetään osaksi kehittämishankkeita ja -toimintaa? Nostamme esiin esimerkein kehittämishankkeisiin sisältyvän mahdollisuuden soveltavan tutkimuksen tekemisestä esim. kartoitusten ja selvitysten muodossa, koska ammatilliseen koulutukseen kohdistuvaa tutkimusta tehdään liian vähän päätöksenteon pohjaksi. Soveltava tutkimus avaa myös yhteisiä kehittämiskumppanuuden mahdollisuuksia esim. ammatillisten oppilaitosten ja opettajakorkeakoulujen välille. Tehdään näkyväksi ammatilliseen koulutukseen liittyviä tutkimusmahdollisuuksia.

5. Otsikko: Käytäntölähtöinen tutkimus

Esittelijät:

Arto Mutanen ja Hannu Kotila

Abstrakti:

PraBan kaikille avoin keskustelutilaisuus.

6. Otsikko: Yrittäjyyskasvatuksen merkitys ja ymmärrys opettajan osaamisena

Esittelijät:

Piia Kolho ja Henna-Riikka Markkio

Abstrakti:

Tavoitteena on ollut selvittää opettajien yrittäjyyskasvatuskoulutukseen osallistuvien käsityksiä yrittäjyydestä, yritteliäisyydestä ja yrittäjyyskasvatuksesta, näiden ymmärryksen muutosta, osaamisen kehittämistarpeita ja koulutuksen vaikuttavuutta. Vastaukset on koottu vuoden 2018 aikana kaksiosaisella kyselytutkimuksella, joka on toteutettu koulutuksen alussa ja lopussa. Koulutuksen alussa osallistujat (N=108) vastasivat kyselyyn, jossa selvitettiin osallistujan ymmärrystä em. käsitteistä. Samalla selvitettiin opettajan osaamisen kehittämistarpeita yrittäjyyskasvatuksessa. Loppukyselyssä keskityttiin koulutuksen vaikuttavuuden tarkasteluun. Kyselyn käsitteet ymmärrettiin hyvin. Ymmärrys yrittäjyys ja yritteliäisyys -käsitteistä oli muuttunut vähän. Yrittäjyyskasvatus -käsitteen ymmärryksessä oli tapahtunut suurin muutos. Koulutuksen suorittaneiden osalta yrittäjyyskasvatusosaaminen ennen koulutuksen alkua sai arvosanan 2,6 ja lopussa 3,92. Kyky ottaa riskejä, innovatiivisuus, luovuus, tulevaisuuteen suuntautuminen, virheistä oppiminen ja niiden näkeminen positiivisena ovat keskeisiä oman opettajuuden osaamisen kehittämiskohteita. Tulokset antavat suuntaa sille, miten opettajankoulutusta tulisi kehittää.

7. Otsikko:

Tunnistammeko uudistetun ammatillisen koulutuksen toimintaedellytyksiin vaikuttavat tekijät? Parasta osaamista -verkostohanke, Omnia Esittelijät:

Esittelijät:

Pj. Outi Huvinen (Omnia), Maija Aaltola (Omnia), Mari Pastila-Eklund (OKM), Briitta Hiitola (Omnia) ja Saku Lehtinen (Stadin ammattiopisto)

Abstrakti:

Keskustelun päätavoitteena on saada käsitys eri osapuolten näkemyksistä ammatillisen koulutuksen toiminnan edellytyksistä ja tämän hetkisestä tilanteesta. OKM ja OPH ovat aktiivisesti tarttuneet ammatillisen koulutuksen toimijoiden havaitsemiin haasteisiin uudistuksen toimeenpanossa. Keskustelussa nostetaan esille uudistuksen tämän hetkinen tilanne ja todetaan tarve mahdollisille uusille kehittämiskohteille. Keskustelusta voidaan löytää tärkeitä koettuja ammattikasvatuksen tutkimuskysymyksiä.

HANKETORI

1.Otsikko:

Ammatillisen koulutuksen tutkimusseura OTTU ry

Esittelijät:

Maarit Virolainen ja Veikko Ollila

Esitettävä hanke:

OTTU ry on tieteellinen seura, joka toimii ammattikasvatuksesta ja ammatillisesta koulutuksesta kiinnostuneiden asiantuntijoiden ammatillisen kasvun ja tiedonvälityksen kanavana sekä heidän keskustelujensa ja pohdintojensa foorumina. Ammatillisen koulutuksen tutkimusseuran toimintamuotoja: AMK- ja ammatillisen koulutuksen tutkimuspäivät vuosittain, vuonna 2018 Omniassa Espoossa 28.-29.II, Ammattikasvatuksen aikakauskirjan julkaiseminen, <https://akakk.fi/> , esitelmä- ja keskustelutilaisuudet, alan tutkimus- ja julkaisutoiminta sekä alan kansainvälinen yhteistyö, verkostoituminen sosiaalisessa mediassa, tunnustuspalkinto ammattikasvatusta, ammatillista koulutusta tai ammatillista korkeakoulutusta koskevasta tutkimuksesta. Ammatillisen koulutuksen tutkimusseura on perustettu vuonna 1992. Ammatillisen koulutuksen tutkimusseura OTTU ry:n puheenjohtaja on Maarit Virolainen, Jyväskylän yliopisto, Koulutuksen tutkimuslaitos (maarit.ha.virolainen(at)jyu.fi).

2.Otsikko:

Espoon kaupunki

Esittelijä:

Minna Joensuu

Esitettävä hanke:

Espoo on Suomen toiseksi suurin kaupunki. Erityispiirteenä on viiteen eri keskukseen tukeutuva kaupunkirakenne, jossa yhdistyvät urbaani, pientalovaltainen ja maaseutumainen asuminen. Espooseen on keskittynyt kansainvälisten yritysten pääkonttoreita ja korkean teknologian yrityksiä. Kaupunki tunnetaan osaamisen, tutkimuksen ja kehitystyön keskuksena. Espoon kaupunki on Espoon seudun koulutuskuntayhtymä Omnian suurin omistaja yhdessä Kauniaisten ja Kirkkonummen kaupunkien kanssa.

3.Otsikko:

Kansallinen koulutuksen arviointikeskus Karvi

Esittelijä:

Esitettävä hanke:

Kansallinen koulutuksen arviointikeskus (Karvi) on itsenäinen koulutuksen arviointiviranomainen, joka toimii Opetushallituksen erillisyyksikkönä. Karvi toteuttaa koulutukseen sekä opetuksen ja koulutuksen järjestäjien toimintaan liittyviä arviointeja varhaiskasvatuksesta korkeakoulutukseen. Arviointikeskus koostuu arviointineuvostosta, korkeakoulujen arviointijaostosta ja neljästä osaamisyksiköstä: yleissivistävän koulutuksen ja varhaiskasvatuksen, ammatillisen koulutuksen sekä korkeakoulutuksen ja vapaan sivistystyön yksiköstä sekä yhteisistä kehittämispalveluista. Arviointikeskuksen tehtävänä on toteuttaa koulutukseen sekä opetuksen ja koulutuksen järjestäjien ja korkeakoulujen toimintaan liittyviä kehittäviä arviointeja. Lisäksi arviointikeskus toteuttaa perusopetuksen ja toisen asteen koulutuksen oppimistulosten arviointeja. Keskuksen tehtävänä on myös tukea opetuksen ja koulutuksen järjestäjiä ja korkeakouluja arviointia ja laadunhallintaa koskevissa asioissa sekä kehittää koulutuksen arviointia. Arviointien tavoitteena on kehittää koulutusta ja tukea oppimista sekä varmistaa koulutuksen laatua. Arvioinnit tuottavat lisäksi tietoa koulutuksen paikalliseen, alueelliseen ja valtakunnalliseen päätöksentekoon sekä kehittämistyöhön ja kansainväliseen vertailuun.

4.Otsikko:

Taloudellinen tiedotustoimisto TAT

Esittelijä:

Liisa Tenhunen-Ruotsalainen

Esitettävä hanke:

Taloudellinen tiedotustoimisto TAT on silta tulevaisuuden tekijöiden ja yritysten välillä. Toiminnan ytimessä on nuorten talous- ja työelämätaidot. TAT tarjoaa monipuolisesti tietoa sekä kokemuksia taloudesta, työelämästä ja yrittäjyydestä. Toimintaa rahoittaa mm. TT-säätiö ja Elinkeinoelämän keskusliitto EK.

5.Otsikko:

Suomen Yrittäjät ammatillisten oppilaitosten ja ammattikorkeakoulujen kehittämiskumppanina

Esittelijät:

Mika Haavisto, Terhi Haapaniemi ja Päivi Ojala

Esitettävä hanke:

Esiteltävät hankkeet ja niiden tavoitteet: 1) Omistajanvaihdokset: omistajanvaihdosten sujuvoittaminen 2) Uusi amis: yritysten tiedon lisääminen 3) Osaavia opettajia - yrittäviä nuoria: opettajien yrittäjyysosaamisen vahvistaminen. Omistajanvaihdoksia tulee edelleen edistää ja avustavia toimenpiteitä tarvitaan. Tuloksia: 1. Toimijoiden yhteistyön tiivistys, konferenssit, viestintä ja tutkimus. 2. Yrittäjien ja sidosryhmien tilaisuudet ja viestintä. 3. Opettajien täydennyskoulutusten järjestäminen ja viestintä. Oppilaitosten ja elinkeinoelämän yhteistyön ja vuorovaikutuksen tiivistäminen ja laadun kehittäminen.

6.Otsikko:

YritysSampo - kehittämishanke muutoksen ajurina

Esittelijä:

Päivi Ovaska

Esitettävä hanke:

YritysSampo -hankkeen tavoitteena oli luoda opiskelijoiden yrittäjyys- ja työelämävalmiuksia kehittävä uusi pedagoginen YritysSampo -toimintamalli sekä yrittäjämäisiä oppimisympäristöjä kolmelle koulutusosalalle ja pilotoida näitä. Kehittämishanke aloitettiin kolmen koulutusalan opettajien sitouttamisella sekä toimintamallin ja oppimisympäristön suunnittelulla viidessä työpajassa. Syntynyt toimintamalli ja oppimisympäristöt pilotoitiin kaikilla kolmella koulutusosalalla opiskelijoiden kanssa. Pilotoinnista kerättiin kokemuksia ja muutettiin toimintamallia koulutusalaakohtaisesti. Lopputuloksesta pidettiin YritysSampo avajaistilaisuus, jossa viestittiin toimintamallista oppilaitoksen sisälle ja sidosryhmille. Kehittämishankkeen tuloksen syntyi YritysSampo -toimintamalli ja työelämälähtöiset ja yrittäjämäiset oppimisympäristöt kolmelle koulutusosalalle noudattaen kunkin alan ja työelämän ominaispiirteitä. Tärkein tulos kuitenkin oli, että kehittämishanke käynnisti muutoshalukkuuden monelle muulle koulutusosalalle sekä uusia työelämälähtöisten ja koulun ulkopuolella sijaitsevien oppimisympäristöjen kehittämiskokeiluja. Hanke toimi muutosajurina oppimisympäristöjen kehittämiselle oppilaitoksessa. Aihe on ajankohtainen ammatillisen koulutuksen kehittämiselle ja muutoksen johtamiselle.

7.Otsikko:

Pulinaa portfolioista Laureassa - korkeakoulun kattavia käytänteitä kehittämässä

Esittelijä:

Anna Nykänen

Esitettävä hanke:

Sometaduuniin-hanke, Laurea-ammattikorkeakoulun osahanke. Tavoitteenamme on kehittää korkeakoulujen pedagogisia portfolioikäytänteitä siten, että opiskelijat kokoaisivat osaamissalkkuaan koko tutkinnon ajan. Kolmivuotinen hanke käynnistyi Laurea-ammattikorkeakoulussa lokakuussa 2016. Ensimmäisessä vaiheessa tarkastelimme nykykäytänteitä ja käyttöönoton haasteita niin opiskelijoiden, opetushenkilöstön kuin koulutuksen kehittämistä ja johtamisesta vastaavien näkökulmasta. Ensivaiheen kehittämiskohteita olivat opiskelijoiden koulutukset ja koulutusmateriaalit. Tässä vaiheessa hanketta olemme siirtymässä henkilöstökoulutuksiin. Koulutuksissa meitä tukee Unelma-Pulina Portfolio. Laatiimme koulutusmateriaalit ja mallinnukset portfolion roolista koulutuksessa sekä Unelma-Pulinan portfolio ovat vapaasti hyödynnettävissä hankkeen edetessä (www.sometaduuniin.fi). Ensi keväänä tulemme myös järjestämään korkeakoulujen henkilöstölle suunnattuja tilaisuuksia portfolioikäytänteiden kehittämiseksi. Kehittämistehtävä ei ole helppo, joten haluamme hankkeena tarjota tähän tukemme tuloksiamme jakamalla ja keskustelua käymällä. Portfolio henkilökohtaisena oppimisympäristönä tukee opiskelijan opiskeluprosessia ja ohjausta. Kehittämistehtävä on osa valtakunnallista Sometaduuniin-hanketta, jolla on Pohjois-Pohjamaan ELY-keskuksen myöntämä ESR-rahoitus.

8.Otsikko:

Työelämänäkökulma opinnäytetyössä

Esittelijät:

Ilkka Väänänen ja Päivi Lahtinen

Abstrakti:

Tämän kehittämishankkeen tavoitteena on tuottaa toimivien työelämäkäytänteiden ja tehokkaan opinnäytetyön malli suomalaisen korkeakoulutukseen osana Työelämäpedagogiikka korkeakoulutuksessa: Asiantuntijuus, toimijuus ja työelämätaidot –projektiä. Hankkeessa toteutetaan opinnäytetyöpilotti Lahden ammattikorkeakoulun sosiaali- ja terveysalalla työelämäläheisen opinnäytetyöprosessin mallintamiseksi kartoittamalla ensin opinnäytetyöprosessin tämän hetkinen tilanne työelämänäkökulmasta. Tässä esityksessä keskitymme ohjaajille, opiskelijoille ja työelämäedustajille toteutettavaan tiedonkeruuseen, minkä pohjalta luodaan malli, mitä tullaan testaamaan myös muilla LAMK:n koulutusaloilla. Työelämäläheinen ajassa etenevä, strateginen ja monialaisuutta hyödyntävä, holistinen ONT-prosessi edistää huippuluovien tiimien tunnuspiirteiden (henkinen nuoruus, leikkisä toimintakulttuuri, epäonnistumisista kaatumisen eteenpäin, jäsenten toimiminen kokonaisuuden kannalta optimaalisilla paikoilla, työelämätarpeisiin vastaaminen dynaamisuuden lähteenä, jatkuva dialogisuus ympäristön kanssa sekä omassa vuorovaikutuksessa) mukaista ajatus-, tuntemus- ja toimintamatkaa oppimisessa. Hanke tuottaa lisätietoa työelämäyhteistyöstä oppimista tukevana autenttisenä oppimisympäristönä.

9.Otsikko:

Opitaan työhön yhdessä hanke

Esittelijä:

Jaana Aalto

Esitettävä hanke:

Opetushenkilöstön, toimijoiden ja työpaikkaohjaajien kouluttaminen ja työhön oppijan tukeminen ja mahdollinen työllistyminen. Koulutuksien järjestäminen työhönvalmennuksen parissa toimiville /

valmentava työote. Joustavamman ja asiakaslähtöisemmän yhteistyömallin kehittäminen toimijoiden välillä palveluita yhdistämällä ja muotoilemalla. Vahvistaa henkilöstön valmentavaa työotetta. Kehittää valmentajaa huomioiva ja palveleva työhönvalmennusmalli yhteistyössä opetus- ja ohjaushenkilöstön, työhön valmentajien ja työpaikkaohjaajien kanssa. Tukea osatyökykyisen henkilön työllistymistä ja parantaa mahdollisuuksia suorittaa opintoja. Toimivan työhönvalmennusmallin kehittäminen. Ryhmävalmennus; vertaisosaamisen hyödyntäminen opiskelijoiden kesken, yksilölliset polut/opinnollistaminen, tehokas viestintä ja tutkimus. Joustavamman ja asiakaslähtöisemmän yhteistyömallin kehittäminen toimijoiden välillä

IO.Otsikko:

Opetussuunnitelmatyön laatua tutkimassa

Esittelijät:

Tiina Kokko ja Jenni Koponen

Esitettävä hanke:

Laatukriteerit ja -mittarit ovat nykyään osa jokapäiväisistä oppimisympäristöämme. Mitkä ovat opetussuunnitelmaprosessin laatukriteerit ja -mittarit korkeakoulussa? Entä miten opetussuunnitelman laatua tarkastellaan ja mitataan? Esittelemme Metropolia AMK:ssa tehtyä kehittämistyötä, jossa on luotu opetussuunnitelmatyön laatukriteeristö ja -mittaristo. Laatukriteereitä ja -mittareita on kehitetty sekä opetussuunnitelmaprosessin että opetussuunnitelman näkökulmista. Opetussuunnitelmatyön laatukriteerit luotiin yhteiskehittelyä fasilitoidussa työpajassa, jossa osallistujat työstivät niitä oman työroolinsa näkökulmasta. Laatukriteereistä luotiin asiantuntijatyönä ehdotus laatumittareista. Kehittämistyön tuloksena syntyi opetussuunnitelman ja opetussuunnitelmaprosessin laatukriteerit ja -mittarit, joita käytetään aluksi itsearviointityökaluna uusien opetussuunnitelmien laatimisessa. Kehittämistyö vaatii yhteistä keskustelua siitä, mitä opetuksen laatu on. Kriteerien ja mittarien sanoittaminen osoittautui haastavaksi. On arvioitava, miten laatukriteerit ja -mittarit ohjaavat toimintaa: johtaako niiden käyttö strategisten tavoitteiden mukaisiin lopputuloksiin. Opetussuunnitelmien laatu on keskeinen osa laatutyötä, kriteereitä ja mittareita vähän dokumentoitu.

II.Otsikko:

Sosiaali- ja terveystieteiden työntekijöiden kokemuksia digitalisaation työhön tuomista muutoksista

Esittelijät:

Taru Lehtimäki ja Merja Sinkkonen

Esitettävä hanke:

SoteNavi -hankkeen tavoitteena on kehittää pienten ja keski suurten yritysten ja järjestöjen valmiuksia sote-muutoksen jälkeiseen toimintaan erityisesti digitalisaatioon, liiketoimintaosaamiseen ja työhyvinvointiin liittyen. Posterissa kuvataan hankkeen vuonna 2017 tehdyn alkukyselyn vastauksia kysymykseen: Millaisia muutoksia arvelet digitalisaation tuovan työhösi? Kartoitus toteutettiin digitaalisena kyselynä sosiaali- ja terveystieteiden yritysten ja järjestöjen työntekijöille (N=185). Aineisto analysoitiin aineistolähtöisellä sisällönanalysilla. Digitalisaation ajateltiin tuovan työhön epävarmuutta ja mahdollisuuksia. Epävarmuus liittyi omiin taitoihin tai työkykyisyyteen, työn tai työn määrän muutokseen tai tiedon tuottamisen ja hallinnan haasteisiin. Mahdollisuuksina nähtiin työhön liittyvän viestinnän ja tiedonsaannin paraneminen, työmuotojen ja työn sisältöjen kehittyminen. Työhön liittyvän koulutuksen uskottiin siirtyvän verkkoon ja etäopiskelun olevan entistä monimuotoisempaa. Hyödynnettävissä digitalisaatioon liittyvien työn muutosten tukemisessa ja täydennyskoulutuksessa.

12. Otsikko:

OSATA – Osaamispolkuja tulevaisuuteen

Esittelijä:

Alina Inkinen

Esitettävä hanke:

OSATA-hankkeen tavoitteena on toteuttaa ammatillisille oppilaitoksille ohjausmalli. Ohjausmallissa osaamisidentiteetin kehittymistä tuetaan opintojen alkuvaiheesta lähtien, jatkokoulutusvalintaan ja työelämään siirtymiseen saakka. Ohjausmalli sisältää toimintamalleja työssä opitun sekä oman aktiivisuuden kautta hankitun osaamisen tunnistamiseksi ja hyödyntämiseksi jatko-opinnoissa ja työelämässä. Lisäksi hankkeessa tuotetaan tietoa työelämän muutoksesta ja koulutustarpeista ohjauksen tueksi. Tavoitteena on uusien opiskelijalähtöisten ja osaamisidentiteettiä tukevien toimintatapojen ja -kulttuurien vakiinnuttaminen oppilaitoksiin. Olemme pilotoineet toimintamalleja eri alojen oppilaitoksissa eri puolilla Suomea. Tulevaisuuden työelämässä uudenlaiset osaamisyhdistelmät korostuvat eikä työ sitoudu enää välttämättä tiettyyn ammattiin. Opinto- ja työpolut eivät ole enää lineaarisia, vaan taitoja ja osaamisia kerrytetään sekä opintojen aikana että työelämässä. Tästä syystä yksilön kyky tunnistaa oma osaamisensa korostuu. Osaamisperusteisuuden ja työelämälähtöisyyden toteutuminen oppilaitoksissa edellyttää sekä ajatuksellista että toiminnallista muutosta. Osaamisidentiteetin käsite korvaamaan aiempaa ammatti-identiteetin käsitettä. OSATA-hanke toteutetaan ESR-rahoituksella.

13. Otsikko:

Kuntoutuksen osaamisen kehittäminen verkostoyhteistyönä - kaikki voittaa

Esittelijä:

Johanna Holvikivi

Esitettävä hanke:

Koulutuksen laatua kehitetään uudistamalla kuntoutuksen koulutusta luomalla ja levittämällä hyviä käytänteitä. Kuntoutusalan osaamisen kasvua edistetään syventämällä verkostoyhteistyötä. Hankkeessa on rakennettu verkostomallia, jossa yhdistetty sekä keskitetty verkostomallia että monikeskistä verkostoa. Mallia lähdetty rakentamaan vuonna 2017 ja sen toteutusta on kehitetty askel askeleelta. Tavoitteena on rakentaa mallia, joka tuottaisi vahvempaa ja uudistuvaa osaamista, profiloitua TKI toimintaa sekä kuntoutuksen vahvempaa yhteiskunnallista vaikuttavuutta. Mallia kehitetään JAMK ja Metropolia amk vetoisesti. Työskentelyyn osallistuu 15 ammattikorkeakoulua. Kuntoutuksen osaamiskeskittymän mallin rakentaminen on vielä vaiheessa. Alustavina tuloksina voidaan pitää seuraavia asioita: 1) asiakasymmärryksen perustuvaa kuntoutuksen osaamista kehitetään yhdessä ja opetussuunnitelmia työstetään 2) rakennetaan opiskelijoille uusia mahdollisuuksia valtakunnallisiin opintoihin 3) rakennetaan yhteisiä hankkeita liittyen kuntoutukseen 4) valtakunnallista vaikuttamistyötä rakennetaan verkostossa. Kehittää sekä kuntoutuksen osaamista että uudenlaisia tapoja tehdä verkostoyhteistyötä.

14. Otsikko:

Työ paras kotouttaja? KIITO työssä kotoutumisen malli

Esittelijä:

Ene Härkönen

Esitettävä hanke:

Kehittämishankkeen ydinajatus on testata, millä toimenpiteillä, rahoituksella, tukitoimilla ja ohjauksella työssä kotoutuminen on mahdollista. Kokeilun toteutumista seurattiin empiirisen tutkimusmenetelmän mukaisesti keräämällä sekä kvalitatiivista että kvantitatiivista primaariaineistoa toteutetuista toimenpiteistä (osaamisen kartoitus, kotouttava valmennus, työssä kotouttava koulutus, tuettu palkkatukijakso) sekä

kokeiluun osallistujien polutuksista ja kokemuksista. Työssä kotoutumisen mallin kokeilu päättyi syksyllä 2019. Tavoitteena on esittää työssä kotoutumisen malli ja sen vaiheet sekä kustannukset. Lisäksi määritellään 1) kohderyhmä: kenelle malli sopii, 2) toimialat, jossa mallia voi toteuttaa sekä 3) mallin ajoitus kotoutumispolulla. Kotoutumismallien kehittäminen ammatillisen koulutuksen keinoin. <https://kiitohanke.wordpress.com/>

15. Otsikko:

TEDDY - Työllistymisen edistäminen yhdessä

Esittelijät:

Mika Takalo ja Eija Kuha

Esitettävä hanke:

Hankkeen tavoitteena on ammatillista perustutkintoa suorittavien erityistä tukea tarvitsevien nuorten työllistymisen edistäminen avoimille työmarkkinoille ja erityisesti palkkatyöhön. Työllistymisen ohjaus- ja tukimallia on kehitetty moniammatillisissa työryhmissä, joissa on edustettuna eri yksiköiden asiantuntijoita. Myös opiskelijat ovat osallistuneet sähköisen itsearviointityökalun sekä oppilaitoksen ja työelämäyhteistyön kehittämiseen. Mallia on pilotoitu puhtaus-, kiinteistö- ja liiketoiminnan perustutkinnoissa.

Hankkeessa on toteutettu opetus- ja ohjaushenkilöstön työelämäjaksoja, joilla varmistetaan ajantasainen työelämäosaaminen, koulutuksen vastaavuus ja laatu. Hankkeessa laaditaan työelämäkumppanuuteen perustuva erityistä tukea tarvitsevan opiskelijan työllistymisen ohjaus- ja tukimalli. Malli sisältää kuvaukset työllistymisprosessin eri vaiheisiin sisältyvistä menettelytavoista, työvälineistä ja materiaaleista, työllistymisprosessin eri vaiheissa mukana olevista toimijoista sekä heidän rooleistaan ja vastuualueistaan ja toimintatavat, jotka liittyvät perusedellytysten, kuten toimijoiden tarvittavan osaamisen, ylläpitämiseen. Nostaa keskusteluun osatyökykyisten nuorten heikkoa työmarkkina-asemaa. Osatyökykyisten työllistymisen edistäminen on yhteiskunnallisesti laajasti tiedostettu ja hallitusohjelmaankin kirjattu tavoite.

Työllistämisen edistämisen keinoiksi on nostettu mm. tiedotuksen, koulutuksen ja tutkimuksen lisääminen, hyvien käytäntöjen edistäminen ja levittäminen, työllistymiseen ja työhön liittyvien ohjausprosessien kehittäminen, palvelujärjestelmässä ja työpaikoilla toimivien osaamisen lisääminen koskien tarjolla olevia palveluja, keinoja ja etuuksia sekä asiakaslähtöisen palveluketjun ja palveluohjauksen ja työnantajille annettavan tuen varmistaminen. Hankkeen on rahoittanut ESR / Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus

16. Otsikko:

Voimaa opiskeluun -hanke opintojen keskeyttämisen vähentämiseksi

Esittelijät:

Pyry Hannila, Elisa Suominen, Kaisa Nurkkala, Virve Murto ja Rasmus Reinikainen

Esitettävä hanke:

Päätavoitteemme on opintojen keskeyttämisen vähentäminen ammattikorkeakouluissa ja toisen asteen ammatillisissa oppilaitoksissa. Kehitämme (1) oikea-aikaista ja kokonaisvaltaista tukea keskeyttämisvaarassa oleville Diakin ja SDO:n opiskelijoille, (2) vahvistamme ennaltaehkäisevästi Nyytin Elämäntaitokurssiin pohjautuvien valmennusten avulla opiskelijoiden mielenterveys- ja elämänhallintataitoja, sekä edistämme opiskelijoiden hyvinvointia ja yhteisöllisyyttä (3) vertaistoiminnan ja (4) tarinallisten menetelmien avulla. Opintojen keskeyttäminen on monisyinen ilmiö, jonka ratkaiseminen edellyttää systeemisiä ratkaisuja koko oppilaitoksen tasolla. Hankkeessa kehitämme tukea riskiryhmien opiskelijoille, mutta samalla panostamme opiskelijoiden opiskelukyvyyn, elämänhallinnan ja mielenterveyden vahvistamiseen osana opintoja. Koulutamme myös henkilökuntaa näiden teemojen osalta. Hankkeemme tuottaa tietoa opintojen keskeyttämisen ehkäisemisen haasteista ja mahdollisuuksista.

17.Otsikko:

NAPPI – Erityistukea tarvitsevien lasten ja nuorten terveyden edistäminen ja hyvinvointi

Esittelijät:

Tarja Meristö ja Jukka Laitinen

Esitettävä hanke:

Edistää erityistä tukea tarvitsevien hyvinvointia ja osallisuutta mahdollistamalla liikunnallinen elämäntapa yhteistyössä mm. koulujen ja koulutoimen kanssa. Tarpeet (kysyntä) ja mahdollisuudet (tarjonta) selvitetään, tavoitteena toimintamalli. Rekrytoitaville nuorille järjestetään kokeiluja, joiden perusteella löydetään kullekin saumaton liikkumispolku limittyen elämän aktiviteetteihin. Nuoret tutustuvat eri lajeihin ja toimijat oppivat, miten tarjontaa voi kehittää erityistarpeet huomioiden. Sen pohjalta rakennetaan toimintamalli, toimijakartta ja selko-opas käytännön suosituksiksi toimijoille ja myös kooste tarjonnasta erityisnuorille. Menetelminä mm. visioiva konseptointi, living lab-kokeilut ja tulevaisuuden lööppi-työkalu. Tuloksena tähän mennessä on saatu visioivia konsepteja eri perspektiiveistä, joita ovat pelillistäminen, discollistaminen, musiikillistaminen ja teknologistaminen, mahdollistajina taloudelliset kannustimet ja ilmapiiriin vaikuttaminen. Tulevaisuuden lööpeissä korostettiin helppoutta ja osallisuutta, mukaan vain nappia painamalla. Liikuntakummi mahdollistaa pääsyn mukaan tavallisiin ryhmiin ja saa lähtemään liikkeelle. Opetuksen yhteyteen tarvitaan luontevia tapoja liikkua osana muuta opiskelua. Tuo tietoa erityisnuorten mahdollisuuksista ja tarpeista. Voi kehittää yleisemmäksi toimintamalliksi.

18.Otsikko:

Ammatillisten opettajien työuran aikaisen osaamisen kehittämisen ja uramallit. OPEKE -hanke.

Esittelijät:

Erja Kotimäki, Päivi Haapakoski ja Ulla Mäntykangas, Kaisa-Leena Ahlroth, Kristiina Engblom-Pelkkala, Maija Joensuu, Hanne Mäki-Hakola ja Susanna Saarinen

Esitettävä hanke:

Tavoitteena on kehittää opettajien, oppilaitosten ja opettajakoulutuksen valmiuksia ja malleja opettajien koko työuran aikaisen osaamisen varmistamiseksi sekä tarjota menetelmiä osaamisen johtamisen tueksi. Keinoja ovat: ammatillisen opettajan osaamistarpeen määrittelyyn, osaamisen johtamiseen ja kehittämiseen liittyvät teemahaastattelut, osaamistarvekartoitukset ja työpajat, yksilöhaastattelut opettajan uramalleista ja osaamisidentiteetin kehittymisestä. Toteutuksessa myös asiakaslähtöiset osaamisen kehittämisen pilotoinnit ammatillisella toisella asteella, ammattikorkeakoulussa ja Taideyliopistossa. Hankkeen toteuttajina on viisi ammatillista opettajakorkeakoulua ja Taideyliopisto. Toteutusaika 31.12.2019 asti. Tuloksena: parantuneet käytänteet ja mallit opettajan osaamisen kehittämisen tueksi työuran eri vaiheissa. Osaamisen kehittämisen, osaamisen johtamisen ja täydennyskoulutuksen asiakaslähtöiset toimintatavat. Vakiintuneet kehittämiskumppanuudet ammatillisten opettajakorkeakoulujen ja koulutuksen järjestäjien välille. Suositus osaamisen kehittämisen koordinaatiosta rahoittajalle ja koulutuksen järjestäjille. Tiedon tuottaminen osaamisen kehittämisen malleista opetushallinnolle ja koulutuksen järjestäjille. Ammatillisten opettajien työuran aikaisen osaamisen kehittäminen ja uramallit -hankeosio kuuluu OKMn rahoittamaan valtakunnalliseen opettajakorkeakoulujen kehittämishankkeeseen, OPEKE. <https://www.hamk.fi/projektit/opeke/>

19.Otsikko:

Uransa alussa olevien opettajien jatkuvan ammatillisen kehittymisen tarpeet sosiaali- ja terveysalalla: TerOpe hanke

Esittelijät:

Meeri Koivula, Minna Ikon, Hanna Kuivanen, Aino Nokelainen, Marja-Leena Lähteenmäki, Outi Wallin ja Hanne Mäki-Hakola

Esitettävä hanke:

Kansainvälisistä tutkimuksista tiedetään, että opettajan uran alkuvuodet terveysalan koulutuksessa ovat monella tavalla haastavia. Tämän tutkimuksen tarkoituksena oli selvittää uransa alussa olevien opettajien ammatillisen kehittymisen tarpeita. Aineisto kerättiin opettajilta (N=14) ryhmähaastatteluissa, joita tehtiin neljä. Haastateltavat olivat toimineet opettajina keskimäärin kaksi vuotta kolmessa eri ammattikorkeakoulussa eri puolilla Suomea. Aineisto analysoitiin sisällönanalyysillä. Uransa alussa olevat opettajat toivovat yksilöllistä täydennyskoulutusta, joka vastaa heidän osaamistarpeitaan. Opettajat tarvitsevat opetusosaamisen kehittymistä sekä pedagogisesti että sisällöllisesti. Työnantajan odotetaan tarjoavan perehdytystä, mentorointia, työelämäjaksoja ja resursseja ammatilliseen kehittymiseen. Uransa alussa opettajien ammatti-identiteetti kehittyy ja he tunnistavat omia voimavarojaan. Tuloksia voidaan hyödyntää opettajien täydennyskoulutuksen systemaattisessa kehittämisessä.

20.Otsikko:

Ajankohtaista ammatillisen erityisopettajan työstä

Esittelijät:

Eija Honkanen, Leena Nuutila, Maija Hirvonen, Seija Eskola, Kaija Peuna-Korpioja, Leena Selkivuori, Irmeli Lingell, Anu Raudasoja, Simo Usinoka, Päivi Pynnönen, Pirkko Kepanen, Minna Torikka ja Annikki Torikka

Esitettävä hanke:

Miten ammatillisen koulutuksen uudistus on vaikuttanut ammatillisessa koulutuksessa erityiseen ja vaativaan erityiseen tukeen sekä erityisopettajan työhön? Ammatilliset erityisopettajat ovat yhteistyössä prosessoineet ja kirjoittaneet ammatillisen erityisopettajan työstä, toimintaympäristöstä, erityisen ja vaativan erityisen tuen linjauksista, asiantuntijaroolista sekä aikuisten koulutuksesta. Ammatillisen erityisopettajan työ on muuttunut. Siihen on vaikuttaneet opiskelijoiden muuttunut erityisen tuen tarve sekä yhteiskunnassa, lainsäädännössä, ammatillisessa koulutuksessa ja työelämässä tapahtuneet muutokset. Ajankohtaista ammatillisen erityisopettajan työssä tuo toimijan näkökulman ammattikasvatukselle.

21.Otsikko:

Opetus- ja ohjaushenkilöstö sekä opiskelijat laaduntekijöinä

Esittelijä:

Elisa Kuorikoski

Esitettävä hanke:

Laatu vieköön - Laadulla ja tiedolla tulevaisuuteen -hanke (2018, OPH). Koordinoija: Ammattiopisto Luovi (Marjut Huttunen, Eliisa Kuorikoski). Hankekumppanit: Aitoon koulutuskeskus (Marita Sarkola, Kati Penttilä). Ammattiopisto Live (Liisa Metsola), Ammattiopisto Spesia (Hanna-Liisa Ollila) ja Kiipulan ammattiopisto (Rauno Konttila). Alkuperäinen versio on tuotettu Koordinaatit laatumatkaajille -hankkeessa (2014, OPH) - Opetus- ja ohjaushenkilöstö sekä opiskelijat laaduntekijöinä. Hankkeessa tuotettiin Laatu-katti vieköön sähköiset perehdyttämismateriaalit. Lähtökohtana on oma työ tai opiskelu ja laatuympyrän mukainen toiminta. Materiaalit sisältävät laatuympyrän vaiheita täydentäviä kuvauksia ja pohdintatehtäviä. Interaktiivisen materiaalin sisältö perustuu OKM:n laadunhallinnan ja laadun jatkuvan parantamisen kriteereihin sekä laatustrategiaan 2012-2020. Materiaalin päivityksessä huomioitiin ammatillisen koulutuksen reformi. Materiaalit on tuotettu Gimlet Composer -työkalulla. Materiaalin

käsitkirjoittivat Marjut Huttunen Luovista ja Helmi Sirkiä (Spesia, ent. Validia). Materiaalin ideoimiseen ja sisällön tuottamiseen sekä materiaalin pilotointiin ja palautteen antamiseen osallistui koko hankeverkosto. Materiaali tarjoaa työkaluja laadunhallinnan keskeisiin kysymyksiin: Mikä tekee työstäni laadukkaan? Mistä saan tavoitteet työlleni? Miten minun tulee toimia tai miten minun odotetaan toimivan? Miten minun tulisi arvioida omaa työtäni? Miten työni ja meidän kaikkien työ vaikuttaa tuloksiimme? Kannustanko opiskelijoitani tavoitteiden asettamiseen ja tavoitteiden saavuttamisen arviointiin sekä osallistumaan oman oppilaitoksensa toiminnan arviointiin ja kehittämiseen? Henkilöstön ja opiskelijoiden laadunhallintaosaamisen kehittäminen ja perehdyttäminen. Sähköiset perehdyttämismateriaalit: Henkilöstölle: <https://luovi.fi/laatukatti/henkilokunta/>

22.Otsikko:

Keino - ketterää kehittämistä yrityksissä

Esittelijät:

Kirsi Niskala, Kimmo Viitanen ja Matti Pihlajamaa

Esitettävä hanke:

Keinon tavoitteena on edistää mikro- ja pk-yritysten tuottavuutta ja työhyvinvointia Uudellamaalla. Kehittämisaalueet yrityksissä voivat kohdistua asiakasymmärryksen lisäämiseen, digitalisaation hyödyntämiseen sekä työhyvinvoinnin edistämiseen. Keinossa on toteutettu yli 60 yrityksen kanssa, yrityksen tarpeiden mukaisesti, erilaisia Keinon asiantuntijoiden toteuttamia ja henkilöstöä osallistavia työpajoja. Fasilitointi on ollut olennainen toteutusmenetelmä. Asiakasymmärryksen lisäämisessä on käytetty palvelumuotoilun menetelmiä, työhyvinvointia on edistetty osallistamalla henkilöstöä kehittämiseen ja erilaisin tiimi- ja dialogivalmennuksin. Digitaalisuutta on hyödynnetty osana liiketoimintaa ja työntekoa helpottavina välineinä. Mpk- yritykset ovat kehittämissuuntautuneita, mutta tarvitsevat fasilitointi- ja asiantuntija-apua yhteiskehittämisen toteuttamiseen. Useammalle yritykselle henkilöstön osallistaminen työpajojen avulla oli uutta. Palvelujen ja tuotteiden kehittäminen (asiakasymmärrys) on jatkuvaa ja tähän panostettiin eniten, työhyvinvointi ymmärretään tärkeäksi ja henkilöstön osallistaminen hyvä tapa toteuttaa sitä. Digitalisaation ymmärtäminen kokonaisvaltaisesti osana liiketoimintaa on vielä keskeneräistä. Tuottaa tietoa yritysten kehittämistarpeista ja toimintamalleista, henkilöstön osaamistarpeesta.

23.Otsikko:

VISIR-etälaboratorioalustan kehittäminen, laajentaminen korkea-asteella ja pilotoiminen toisella asteella sähkötekniikan ja ict-opiskelijoiden ja opettajien iloksi ja hyödyksi.

Esittelijä:

Elina Lehtikangas

Esitettävä hanke:

Kyseessä on Erasmus+ KA2-kehittämishanke, jota koordinoi Bilbaossa sijaitseva Deusto-yliopisto. Partnereina hankkeessa ovat Omnian lisäksi UNED-yliopisto Madridista, ISEP- ja CUAS-ammattikorkeakoulut Itävallasta, BTI- ammattikorkeakoulu Blekingestä Ruotsista, IAOE ja hankkeen tulosten levityksestä vastaava organisaatio EVM Teneriffalta. Hankkeessa on kehitetään, monipuolistetaan ja markkinoidaan jo pitkään muutamassa eurooppalaisessa yliopistossa ja ammattikorkeakoulussa käytössä ollutta VISIR-etälaboratorioalustaa opiskelu- ja opetuskäyttöön myös ammattikouluihin. Hanke on vielä kesken. Siinä on toteutettu kuitenkin jo kaksi isoa ja yksi pieni opettajien koulutustapahtuma sekä yksi iso opiskelijoiden koulutustapahtuma. Tämä on uraauurtava hanke, jossa toimitaan yli koulutusasterajojen. Substanssi on keskiössä. Hanketta pilotoi Omniassa sähkötekniikan opettaja Marjo Savela ja opetuksen ohjaaja Anna Korpela opiskelijoittensa kanssa.

24. Otsikko:

Parasta Palvelua -kehittämishjelma

Esittelijät:

Nora Karttunen ja Outi Huvinen

Esitettävä hanke:

Parasta palvelua -kehittämishjelman esittely. Kehittämishjelma tukee työpaikalla järjestettävän koulutuksen suunnittelua, luo oppisopimuskoulutukseen ja koulutusopimukseen työelämän ja opiskelijan kannalta selkeät ja tehokkaat toimintatavat sekä yhdenmukaistaa palveluprosessia. Palvelumuotoilu, koulutus- ja oppisopimusprosessi, sähköinen työkalu oppilaitoshenkilöstön työelämäosaamisen kartoittamiseen, palvelumuotoiluprosessista nousseet kriittiset pisteet, ratkaisut ja arvionluonti työelämäasiakkaalle ja yhteinen viestintäbrändi. Asiakastiedosta hyötyy myös ammattikasvatustutkimus.

25. Otsikko:

Parasta Osaamista -kehittämishanke

Esittelijät:

Sami Ahonen, Annukka Norontaus, Kaisa Lassila, Katja Österberg, Eeva Hellsten ja Outi Huvinen

Esitettävä hanke:

Parasta osaamista verkostohankkeen avulla tuetaan opetus- ja ohjaushenkilöstön työ- ja toimintatapojen uudistumista toimintaympäristön ja lainsäädännön muuttuessa. Parasta osaamista keskittyy työpaikalla tapahtuvaan oppimiseen ja opintojen henkilökohtaistaminen. Osaamistarvekartoitus -raportti, artikkelikirja, HOKS-prosessin mallinnus, luotsiopemalli ja työpaikkaohjauksen malli. Hanke tukee opetus- ja ohjaushenkilöstön työ- ja toimintatapojen muutosta. Esittelemme kehittämishanketorilla kolme OKM:n rahoittamaa Parasta-kehittämishanketta. Hankkeilla tuetaan opetus- ja ohjaushenkilöstön, sekä työpaikkaohjaajien ja työelämän toimintatapojen uudistumista toimintaympäristön ja lainsäädännön muuttuessa. 1. Työpaikalla tapahtuva oppiminen, henkilökohtaistaminen (Parasta Osaamista), 2. Työelämäyhteistyö – koulutusopimus ja oppisopimus (Parasta Palvelua) ja 3. Opiskelijan sisäinen yrittäjyys ja omistajuus opinnoista – digitaaliset oppimisympäristöt (Parasta Digiohjausta). Esittelemme kehittämishankkeiden keskeisiä tuloksia: työpaikkaohjauksen malli, arviointioppaat, muistilistat, koulutusopimus- ja oppisopimusprosessi, opettajien osaamisen kehittäminen: osaamistarveselvitys, opettajien uudet roolit ja yrittäjyyden oppimaiseman digitaaliset ratkaisut. Esitetyt mallit ja prosessit toimivat reformin toimeenpanon välineinä valtakunnallisesti.

26. Otsikko:

Circula kiertotalous- ja yrittäjyyspeli

Esittelijä:

Tuula Kurkisuo

Esitettävä hanke:

Esittelemme Kiertotaloushanketta sekä hankkeessa kehitettyä Circula kiertotalous- ja yrittäjyyspeliä. Tuomme esille Circula kiertotalous- ja yrittäjyyspelin integroinnin Omnian yrittäjyyden oppimaiseman yrittäjyysopetukseen. Hankkeessa kehitetään kiertotalouden oppimiskokonaisuutta, joka muodostuu kahdesta osasta; pelillisestä kiertotalouspajasta ja oppimista syventävästä jatkumosta. Työpaja on integroitavissa ammatillisen koulutuksen tutkinto-ohjelmiin ja yrittäjyyskasvatukseen eri aloilla. Opettajille tarjotaan koulutusta aiheeseen liittyen. Hankkeen rahoittajana on Sitra, koordinoijana Suomen ympäristöopisto Sykli, ja yhteistyökumppaneina Omnian lisäksi Savon ammatti- ja aikuisopisto Sakky ja Nuori Yrittäjyys ry (NY).

27.Otsikko: Seniorit oppijoina

Esittelijät:

Saara Patoluoto, Heli Mäkeläinen, Jani Siirilä, Tuula Kokkonen ja Anni Kuusela

Esitettävä hanke:

Uraaurtava kehittämishanke, jossa paneudutaan senioriopetukseen ja sen erityispiirteisiin. Seniorit ovat pitkään muodostaneet suuren osan työväenopistojen asiakkaista. Heidän oppimistaan ja sen erityispiirteitä ei kuitenkaan ole juuri tutkittu. Senioreiden opetussuunnitelmaa on laadittu yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Työn pohjana ovat toimineet Espoon työväenopiston senioriopetuksen kehittämisryhmä sekä vapaan sivistystyön toimijoista koostunut työryhmä. Asiakkaita on myös kuultu toiminnan kehittämisessä. Opetussuunnitelma on koostettu perehtymällä aikuiskasvatuksen eri oppimisenäkökulmiin ja niiden sovelluksiin seniorioppijoita koskien. Opetussuunnitelmaa tullaan käyttämään senioriopetuksen kehittämisessä ja sen systematisoinnissa. Kehittämisen tuloksia on monenlaisia. Yksi keskeinen on se, että senioreiden oppimista ei kentällä ole koettu erillisenä muista oppijoista. Senioreiden oppimisen erityispiirteiden esiintuominen, noteeraaminen ja levittäminen on yksi työn keskeisiä tuloksia. Senioriasiakkaiden lisääntyvän määrän huomiointi ja opetuksen räätälöinti kohderyhmää vastaavaksi on myös tärkeä tulos työssä. Senioriopetuksen kehittämissuunnitelman työn tulosten jalkauttaminen kentälle on seuraava askel. Senioreiden oppimisen kehittäminen ja tutkiminen vapaassa sivistystyössä on vasta alkutekijöissään.

28. Otsikko:

Work For Adults 2.0 - Kokemuksia digitaalisten työkalujen käytöstä työvaltaisessa oppimisessä

Esittelijät:

Briitta Hiitola ja Irina Muuri

Esitettävä hanke:

Kehittämishankkeessa oli tavoitteena kokeilla ja kehittää digitaalisten työvälineiden käyttöä Work-Based Learning (WBL) oppimisympäristöissä. Kehittämishankkeessa oli tavoitteena kokeilla ja kehittää digitaalisten työvälineiden käyttöä Work-Based Learning (WBL) oppimisympäristöissä. Tämä Erasmus+ -hanke toteutettiin viidessä maassa ja ammatillisessa tai aikuisoppilaitoksissa. Omniassa kehittämistyön painopiste oli sosiaali- ja terveysalan perustutkinnon lähihoitajakoulutuksessa Lasten ja nuorten hoito ja kasvatuksen osaamisalalla. Työelämä yhteistyössä olivat Espoon ja Kirkkonummen kaupunkien varhaiskasvatus sekä Lasten ja nuorten sairaala. Menetelminä olivat erilaiset digipajat, verkko-opiskelutoteutukset, ammatilliset blogit ja tuki sekä ohjaus. Kehittämistyö työelämän kanssa ajoittui samaan aikaan varhaiskasvatuksen digitaalisen opettamisen kehittämisen kanssa, jolloin opiskelijat pääsivät hyödyntämään digitaalista osaamistaan työelämäjaksoillaan. Digitaalisten taitojen kehittäminen ammatillisessa opiskelussa koettiin tärkeänä tulevaisuuden työtaitona. Digipajat antoivat perusvalmiuksia työelämän edustajille (Lasten ja nuorten sairaala). Ohjausta ja tukea tarvitaan lisää. Yhteiskehittämistä varhaiskasvatuksen alalla toivotaan lisää. Työelämän ja ammatillisen koulutuksen osaamistarpeet yhdistyvät digitaalisten taitojen kehittämisessä.

29. Otsikko:

Healthy Future Project, Kestävän kehityksen osaamismerkkit osana osaamisperusteisuutta

Esittelijä:

Oona Haapakorpi

Esitettävä hanke:

Kuinka osaaminen voidaan tehdä näkyväksi yksilöllisillä opintopoluilla digitaalisia osaamismerkkejä hyödyntäen. Miten saadaan hankkeessa tuotetut OpenBadges osaamismerkkit ja osaamisperusteinen oppiminen yhtenäisesti leviämään läpi Suomen. Osaamismerkkit on kirjoitettu yhteistyössä työelämän kanssa. Osaamismerkkit on integroitu ravintola- ja cateringalan perustutkintoon, Kokin osaamisalaan. Osaamismerkkit on tehty/integroitu ravintola- ja cateringalan uusiin tutkinnon perusteisiin siten, että pakollisista tutkinnon osista löytyy 20 osaamismerkkiä ja vapaasti valittavista tutkinnonosista löytyy 12 osaamismerkkiä. Lisäksi kuusi osaamismerkkiä löytyy yhteisistä tutkinnonosista (yto). Digitaalisilla osaamismerkeillä saadaan osaaminen näkyväksi yksilöllisillä opintopoluilla. The Healthy Food Choices for a Sustainable Future – Healthy future on kansainvälinen Erasmus+ KA2 -hanke (I.9.2016 31.10.2018), jonka partnerimaita Suomi, Kroatia ja Italia. Koodinaatorina on toiminut Omnia; Partnerit: Ekami, Suomesta; Galileo.it S.r.l., Italiasta; Centar za odgoj i obrazovanje Slava Raskaj Zagreb, Kroatia; Hotelijersko-turisticka i ugostiteljska skola, Kroatia. Hankkeessa kehitetään yhteistyössä ammattikoulujen ja työelämän välisiä HORECA-alan kestävän kehityksen toimintaympäristöjä lähinnä Suomessa, Kroatiassa ja Italiassa. Osaamismerkkit on helppo tapa osoittaa osaamista. Kestävän kehityksen digitaaliset osaamismerkkit on suunniteltu ravintola- ja cateringalan perustutkinnon osien mukaisesti. Tästä kehitysprojekti on laajuudeltaan ensimmäinen laatuaan ammatillisessa koulutuksessa Suomessa.

POSTERIT

1. Otsikko:

Yrittäjyyden oppimaisema – kipinä yrittäjyyteen

Esittelijä:

Heli Väre

Esitettävä hanke:

Yrittäjyyskasvatus ja pedagogia sekä yhteistyö elinkeinoelämän kanssa. Omnia, Työelämä- ja yrityspalvelut, Yrittäjyyden Oppimaisema. Esittelemässä tiimin opettajat Jonna Haltia, Katri Savolainen ja Hannele Porkkala sekä koulutuspäällikkö Heli Väre. Yrittäjyyskasvatuksen vahvistaminen ja kehittäminen sekä erilaisten elinkeinoelämä ja yritys yhteyksien luominen. Opiskelijoiden ohjaus yrittäjyyteen ja yrittäjämäiseen toimintatapaan, opiskelijoiden ammatillisen identiteetin tukeminen. Yrittäjyyden opetuksen - yrittäjyyskasvatuksen keskittäminen omaan yksikköön Omniassa. Yrittäjyyden oppimaisema on Omniassa avoin oppimisympäristö, jossa hyödynnetään uudenlaisia tiloja ja erilaisia pedagogisia metodeja. Opiskelija ryhmät ovat moniammatillisia ryhmiä ja opetus toteutetaan osin sprintteinä. Opetuksessa hyödynnetään positiivista psykologiaa ja ilmiöpohjaisuutta. Opetusta integroidaan käytännön yritys projekteihin ja rakennetaan verkostoja paikallisen yritys elämän kanssa. Opetuksessa keskitytään kannustamaan opiskelijoita luovuuteen ja uteliaisuuteen, kehittämään ongelmanratkaisutaitoja, innovoimaan uutta ja arvioimaan riskejä sekä toimimaan vastuullisesti kestävän kehityksen periaatteita noudattaen. Nämä kaikki taidot ovat myös tärkeitä työelämän taitoja. Ammatillisen identiteetin vahvistaminen yrittäjyyteen, yrittäjyyskasvatus on elinikäistä oppimista.

2.Otsikko:

Aikuisten perustaidot. Taikoja-hanke

Esittelijä:

Jaanamari Tornainen

Esitettävä hanke:

Aikuisten perustaitojen puutteet voivat vaikeuttaa kouluttautumista ja työntekoa. Perustaitoja voi kuitenkin kehittää minkä ikäisenä tahansa. Tässä asiassa avainasemassa ovat oppilaitokset, työpaikat ja muut organisaatiot. Perustaitoja ovat esimerkiksi luku- ja kirjoitustaidot, numerotaidot ja tietokoneen käyttötaidot. Taito-ohjelman koordinoitihanke verkottaa ja aktivoi ohjelmaan kuuluvia toimijoita sekä levittää hankkeissa kehitettyjä toimintamalleja osaksi pysyviä koulutusrakenteita. Eri oppilaitosmuotojen välille tuotetaan valtakunnallisia toimintamalleja, joiden avulla tuetaan haasteellisten perustaitojen omaavia aikuisia työelämässä ja koulutuksessa. Omnia on mukana erityisesti verkoston alueellisessa aktivoinnissa. Kohderyhmänä on työssäkäyvät aikuiset, joilla on puutteita perustaidoissa kuten lukutaito, numeeriset taidot sekä ongelmaratkaisutaidot tietoteknisessä ympäristössä. Hanketta hallinnoi: Tampereen Yliopisto ja osatoteuttajat: Hämeen ammattikorkeakoulu Oy, OK opintokeskus ry ja Espoon seudun koulutuskuntayhtymä Omnia. Projektilla oli ESR-rahoitus. Lisätietoja <https://blogs.sis.uta.fi/taikoja/>

3.Otsikko

Väylä työhön -hanke, Omnia (verkostossa pääkaupunkiseudun oppilaitoksia)

Esittelijä:

Marja-Riitta Lygdman

Esitettävä hanke:

Hankkeessa luodaan pääkaupunkiseudulle yhtenäinen verkosto maahanmuuttajille suunnattavan ammatillisen koulutuksen ja ohjauksen tarjoamiseksi. Hankkeen tuloksena tuotetaan ammatilliseen koulutukseen hakeutuville maahanmuuttajille ohjausmalli, yhteneväisiä lähestymistapoja osaamisen tunnistamiseen ammatillisen koulutuksen toimijoiden keskuudessa sekä yhteinen koulutustarjotin pääkaupunkiseudun verkoston kesken. Kohderyhmänä ovat kotoutumiskoulutuksen käyneet työttömät työnhakijat, jotka kuuluvat kotoutumislain piiriin: ilman työtä tai koulutuspaikkaa niveltävissä olevat maahanmuuttajat. Hanketta koordinoi Omnia ja osatoteuttajina ovat Ami-säätiö/Amiedu, Helsinki Business College Oy, Suomen Diakoniaopisto Oy, Helsingin kaupunki/Stadin aikuisopisto, Vantaan kaupunki/Vantaan ammattiopisto Varia ja Vantaan aikuisopisto.

4.Otsikko:

Pedagogiset menetelmät ammatillisessa koulutuksessa - Innovations in VET for Jobs and Employment

Esittelijä:

Kati Valtonen

Esitettävä hanke:

Eurooppalaisessa yhteistyössä kootut parhaat käytännöt eri teemoista. Uusien menetelmien esittelyä, hyviä käytäntöjä Euroopan tasolla, pedagogisten oppaiden hyödyntämistä. Hankkeessa tuotetaan oppaita, joissa kuvataan pedagogisia ratkaisuja ja hyviä käytäntöjä seuraaviin teemoihin: yrittäjyys, työpaikalla tapahtuva oppiminen, Web2.0 työkalut, avoimet oppimisympäristöt, ratkaisulähtöinen oppiminen, ECVET, pelillisuus ja digitaalinen tarinankerronta. Oppaat ovat interaktiivisia ja tarjoavat opettajille uusia ideoita ja esimerkkejä eri menetelmien hyödyntämisestä oppimisen tukena. Eurooppalainen yhteistyö tuo lisäarvoa monipuolisten kokemusten jakamiseen hyödyntäen eri kokemuksia eri maissa. Kohderyhmänä ovat ammatillisten oppilaitosten opettajat ja opiskelijat. Hankkeen koordinaattori on FA Magdeburg (DE),

ja muut osallistuvat organisaatiot EURO-NET (IT), GODESK S.R.L. (IT), SBH Südost GmbH (DE), Partas (IE) ja Universiteit Utrecht (NL).

5. Otsikko:

Kansainväliset tutkinnon osat. CARESS

Esittelijät:

Sirje Hassinen ja Jenni Nurmisto

Esitettävä hanke:

Kotihoito-osaaminen osana lähihoitajien tutkintoa. Esitellään CARESS-hankkeessa kehitettyä Moodle-materiaalia, vapaavalinnaista kurssia Vanhusten kotihoito ja huolenpito. CARESS-hankkeessa tarkastellaan sosiaali- ja terveystieteiden kotihoitotyön osaamistarpeita Euroopassa: mitkä ovat kotihoidontyöntekijöiden roolit, osaamisvaatimukset ja lähitulevaisuuden tarpeet (sähköinen kysely osaamistarpeista). Selvitystyön perusteella on koottu osaamisperusteinen digitaalinen koulutuspaketti. www.project-caress.eu. CARESS Platform (materiaalipankki), transversial material, VCP ja Moodle-kurssi. Uusi, työelämän tarpeita vastaava koulutuspaketti. Projekti toteutetaan yhteistyössä: Si4Life, Regione Liguria, GGallery, Vittorio Emanuele II from Italy and UVA, SGGCyL, Ayuntamiento Valladolid from Spain and Omnia, SuPer, OPH, Age Platform.

6. Otsikko:

Kotona digiajassa (DECODE projekti)

Esittelijät:

Sirje Hassinen ja Anssi Kuisma

Esitettävä hanke:

DECODE (Develop Competences in Digital Era) on Erasmus+ -rahoitteinen hanke, jossa tutkitaan koulutuksen ammattilaisten osaamistarpeita teknologian yleistyessä opetuksessa. Hankkeen päätavoitteena on edistää koulujen digitalisointiprosesseja. Malli ja tutkimusmenetelmät kansallista tutkimusta varten ovat kansalliset tutkimusraportit: "Innovatiiviset koulutusmallit, -menetelmät ja -välineet opettajille digiaikana", käytännön opas oppilaitoksille: "Laatukehys tieto- ja viestintätekniiikan integroimiseksi opetus- ja oppimisprosessiin", kansalliset tutkimusraportit: "Digiopettajien käytäntöjä, koulutusta ja osaamista" sekä opettajien täydennyskoulutuskurssi. Kotona digiajassa -hankkeessa tehdään useita tutkimuksia ja kehitetään oppimiskäytänteitä koulutuksen ammattilaisille. DECODE-projektissa vahvistetaan opettajien digiosaamisen taitoja. Hankkeeseen kuuluu seitsemän kumppania viidestä eri Euroopan maasta: Italiasta, Suomesta, Romaniasta, Espanjasta ja Iso-Britanniasta. Kotona digiajassa on DECODE -hankkeessa toteutettava opettajien täydennyskoulutus, minkä aiheita ovat digitaalinen minä ja netiketti, digiaineistojen tekeminen, verkkoyhteisöt ja -viesti, parviäly ja tiimioppiminen ja vertaisarvio. Koordinaattorina toimivat Fondazione Link Campus University (Italia), Partnerit: Università Degli Studi Roma Tre (Italia), Fondazione per a la Universitat Oberta de Catalunya (Espanja), Institutul de Stiinte ale Educatiei (Romania), Aspire I Limited.

7. Otsikko:

DigiTutorit Omniassa

Esittelijä:

Ronja Norja

Esitettävä hanke:

DigiTutor-projektin tarkoitus on tarjota nopeaa ja ketterää digitukea Omnian henkilöstölle ja opiskelijoille sekä työssäoppimispaikkoja opiskelijoille. Tarjoamme Omnian tietotekniikasta kiinnostuneille

opiskelijoille mahdollisuuden suorittaa työssäoppimisjaksonsa DigiTutorina. Nimetty työpaikkaohjaaja ohjaa työntekoa, neuvoo ja opastaa, mutta DigiTutorit saavat toimia muuten melko itsenäisesti. Tarkoitus on oppia käyttämään eri digipalveluita, mutta myös asiakaspalvelu- ja työelämätaitoja sekä tiedonhakua. Tähän mennessä projekti on ollut varsin menestyksellinen. DT-työssäoppiminen on herättänyt kiinnostusta opiskelijoissa ja palvelu on saanut kiitosta omniaalaisilta. Seuraavaksi keskeisinä kehityskohteina on toiminnan laajentaminen, prosessien vakiinnuttaminen sekä viestinnän kehittäminen, jotta toiminnasta tulee yhä tunnetumpaa sekä Omnian sisällä että ulkopuolella. Opiskelijoiden oppimiskokemukset työssä + työpaikkaohjaaminen digitaalisin menetelmin.

8.Otsikko:

Parasta Digiohjausta -hanke

Esittelijät:

Mimmi Heiniö ja Nora Karttunen

Esitettävä hanke:

Hankkeessa tuetaan työpaikkaohjaajien ja opetushenkilöstön osaamista ja yhteistyötä digitaalisten palvelujen hyödyntämiseksi. Lisäksi kehitetään malleja ja ratkaisuja työpaikkojen tueksi digitaalisten palveluiden tehokkaammaksi hyödyntämiseksi. Erilaiset digitaaliset toimintamallit. Parasta digiohjausta-hanke tutkii, kehittää ja ottaa käyttöön toimivia digitaalisia palveluita, malleja ja toimintatapoja tukemaan työpaikkaohjaajien ja opetushenkilöstön, vahvistaa varhaisen puuttumisen mallia, hyödyntää digitaalisia ratkaisuja opiskelun ohjaamisessa, seurannassa, arvioinnissa ja osaamisen tunnistamisessa, luo uusia digiratkaisuita työelämän ja koulun välillä sekä tukee yksilöllisiä opintopolkuja. Uudet toimintamallit ja työkalut tuottavat aivan uudenlaisia tuloksia ammattikasvatukseen.

9.Otsikko:

Robotiikka Omniassa

Esittelijät:

Peter Stockley ja Kai Martiskainen

Esitettävä hanke:

AI Lab, Mr Amis -hanke ja Roboreel -hankkeiden esittely. Selvitykset, kuinka robotit toimivat ja kuinka niitä on mahdollisuus ohjelmoida opettajan erilaisten tarpeiden mukaan.

Omnian AI Lab on Espoon kaupungin toimeksiannosta käynnistetty digitaalisen yhdenvertaisuuden kiihdyttämö, jossa on mahdollista päivittää tekoälyyn ja robotiikkaan liittyvää osaamista. Kiihdyttämö on matalan kynnyksen oppimisaikapaikka, jossa voi päivittää digiosaamistaan ja oppia lisää uusista digitaalisista ratkaisuista. Toimintaa toteutetaan yhteistyössä - Espoon kaupunki, Aalto Yliopisto, Microsoft, Lenovo, VTT, END Works ja JigLabs.

MR Amis -hanke pyrkii löytämään tapoja tuoda tilanne- ja oppijakohtaisia ratkaisuja. Käyttäen apuna VR, AR toteutuksia, sekä kehitetään tekoälyyn perustuvia opiskelijan vuorovaikutteisia keskusteluja robotin kanssa. Lisäksi hanke kehittää sellaisia yhdistetyn todellisuuden oppimisympäristöjä, joita on nyt pilotoitu ammatillisessa koulutuksessa, mutta jotka eivät vielä ole saavuttaneet laaja-alaista ja pysyvää asemaa.

Hankkeessa tehdään yhteistyötä työelämän, kolmannen sektorin toimijoiden ja robotiikka-alan yritysten kanssa. Kohderyhmää ovat ammatillisen koulutuksen kaikenikäiset opiskelijat, opetus- ja ohjaushenkilöstö. Omnia toimii hankkeen koordinaattorina ja osatoteuttajina ovat Ammattiopisto Live, Koulutuskeskus Salpaus, Perho Liiketalousopisto, Suomen ympäristöopisto SYKLI, TTS Työtehoseura ja Vantaan ammattiopisto Varia. Hankkeen rahoittajana on Opetushallitus.

ROBOREEL -hanke, Robotiikasta resilienssiä ja elinvoimaa, perustuu koordinoituun toimintamalliin, jossa yrityksiä konsultoidaan paikallisesti sekä tehdään toimintakartoituksia, tilanneanalyysyjä ja kehityssuunnitelmia, joita yritykset voivat hyödyntää liiketoimintansa kehittämiseen robotiikan

tuomissa muutospaineissa. Kohderyhmänä on 6AIKA –kaupunkien alueella toimivat yritykset. Hankkeen koordinaattorina on Vantaan kaupunki, ja osatoteuttajina Omnian lisäksi Metropolia Ammattikorkeakoulu, Tampereen kaupunki, Turun kaupunki ja Oulun Ammattikorkeakoulu. Hankkeen rahoittajana on EAKR / Uudenmaan liitto.

10.Otsikko:

Miten korkeakoulujen saavutettavuus toteutuu? Vertailua yliopisto- ja ammattikorkeakouluopiskelijoiden kokemuksista

Esittelijät:

Alexi Huhta ja Sari Hanska

Esitettävä hanke:

Korkeakoulujen opiskelijakunta on muuttunut elämäntilanteiltaan ja taustoiltaan moninaisemmaksi. Esityksessä kysytään, miten korkeakoulut ovat onnistuneet vastaamaan moninaistumiseen ja kehittämään saavutettavuuttaan. Aineisto koostuu keväällä 2018 tehdystä sähköisestä kyselystä, joka suunnattiin suomalaisille korkeakouluopiskelijoille (n=1011). Vastaajat arvioivat mm. korkeakoulunsa tilojen, opetuksen ja toimintakulttuurin saavutettavuutta. Kyselytuloksia on analysoitu sekä määrällisin että laadullisin menetelmin. Tutkimus on tehty osana OHO! -hanketta, joka on opetus- ja kulttuuriministeriön kärkihanke korkeakoulutuksen kehittämiseksi (2017–2019). Esityksessä vertaillaan ammattikorkeaja yliopisto-opiskelijoiden kokemuksia saavutettavuudesta. Esitys tuo esiin, että kokemukset eri korkeakoulusektoreilla ovat samansuuntaisia, joskin erojakin ilmenee. Tiedotuksen ja opettajien saavutettavuus toteutuu amk-opiskelijoiden mielestä heikommin kuin yliopisto-opiskelijoiden. Toisaalta esimerkiksi amk-opiskelijat pitävät oppilaitoksensa verkkosivuja saavutettavampina kuin yliopisto-opiskelijat omiaan. Tutkimus auttaa korkeakouluja kehittämään saavutettavaa opetusta ja toimintakulttuuria.

11.Otsikko:

Learning and teaching in growing diversity: A case study of vocational education in Finland

Esittelijä:

Katarzyna Kärkkäinen

Esitettävä hanke:

The poster presents the results of the study on learning, teaching and integration of adult migrant students in Finnish vocational education context. The aim of the study was to analyse particularities of learning and teaching in diverse settings. The data set includes individual interviews with 13 staff members (including rector), 11 migrant students as well as one group interview with six migrant students. Participants of the study were from the same adult institute and teachers or students of different vocational fields. The data were analysed with the help of theory-guided qualitative content analysis and with the assistance of Atlas.ti. Analysis of data shows that learning and teaching in diverse settings stirs contradictory feelings and were recognised as difficult activities accompanied by feelings of uncertainty and unpredictability, but also the joy of learning something new too. Being a successful teacher and learner in such a setting needs recognition of existing complexities, limitations of some modes of working and need of being in constant search for a common ground. The study gives practical advice on training migrants for vocation in Finnish context. x

12. Otsikko:

Toisen asteen ammatillinen koulutus ja nuorten sukupuolittuneet koulutusvalinnat. Purkutalkoot

Esittelijät:

Virve Murto, Alina Inkinen, Rasmus Reinikainen, Tommi Hoikkala ja Sinikka Aapola-Kari

Esitettävä hanke:

Purkutalkoot -hankkeen tavoitteena on selvittää nuorten ammatillisten koulutusvalintojen taustalla olevia tekijöitä ja sitä, miten voitaisiin edistää nuorten hakeutumista omalle sukupuolelle epätyypillisiksi ajatelluille aloille. Purkutalkoot -hanke on monimenetelmällinen tutkimus, jossa rekisteri- ja kyselyaineistojen tuloksia syvennetään haastatteluaineistoilla. Määrällisinä aineistoina käytetään Amisbarometriä ja Nuorisobarometriä sekä Tilastokeskukselta että Vipuselta saatuja koulutus- ja työmarkkinatilastoja. Hankkeessa kerätyn nuorten haastatteluaineiston lisäksi hyödynnetään Nuoret ajassa -seurantatutkimuksen haastatteluaineistoja. Meta-analyysillä tutkitaan sukupuolittuneisuutta aiemmissä tutkimuksissa. Määrälliset analyysit osoittivat nuorten tekevän sukupuolittuneen koulutusvalinnan useimmiten siirryttyessä toisen asteen ammatilliseen koulutukseen ja nuorten hakeutumista omalle sukupuolelle epätyypilliselle alalle selittivät niin rakenteelliset, alueelliset, kuin omaan elämään liittyvät tekijät. Tärkeiksi yksilötason tekijöiksi nousivat vanhempien koulutus, ikä ja elämänvaihe, äidinkieli sekä oma vapaa-ajan harrastuneisuus, joten sukupuolen mukaisen eriytymisen taustat ovat hyvin moninaiset. Tietämys sukupuolistereotyyppien merkityksestä nuorten ammattikäsitteisiin ja koulutusvalintoihin.

13. Otsikko:

TOTEEMI - Työstä oppimassa, työhön

Esittelijä:

Hannu Kotila

Esitettävä hanke:

Moni suomalainen korkeakouluopiskelija työskentelee koulutustaan vastaavissa tehtävissä jo opintojensa aikana. Työnteko ja opiskelu eivät kuitenkaan aina kohtaa toisiaan. Miten työpaikka voisi saada opiskelevan asiantuntijan opinnoista hyötyä? Toteemi tutkii ja kehittää käytännönläheisiä malleja työn ja korkeakouluopinnojen yhdistämiseen. Toteemin tuloksena syntyy tehostettuja rakenteita ja toimintatapoja, jotka vahvistavat korkeakouluopiskelijoiden työmarkkinoille kiinnittymistä, monimuotoistavat korkeakoulujen työelämäyhteyksiä ja edistävät opiskelijoiden hyvinvointia. Toteemin kehittämistyö toteutuu kolmessa kehittämiskorissa. Kukin kehittämiskori muodostaa oman yhteisön, jossa yhteiskehittelyn kautta tuotetaan uusia ratkaisuja. Kehittämiskorit kokoontuvat seminaarien yhteydessä. Korkeakoulut sitoutuvat tuottamaan ja jakamaan toimivia ratkaisuja kehittämiskorin sisällä ja korien välillä. Korit ovat: joustavasti työssä, osaamista työstä ja työhön ja hyvinvointi työssä oppimisessa. Toteemin tuloksena syntyy tehostettuja rakenteita ja toimintatapoja, jotka vahvistavat korkeakouluopiskelijoiden työmarkkinoille kiinnittymistä, monimuotoistavat korkeakoulujen työelämäyhteyksiä ja edistävät opiskelijoiden hyvinvointia. Työ ja oppiminen kuuluvat yhteen.

14. Otsikko:

Maahanmuuttaja KIITO-polulla, minkälaisella osaamisella eteenpäin

Esittelijät:

Hannele Mäki-Hakola ja Päivi Vartiainen

Esitettävä hanke:

Tuloksia KIITO-hankkeesta toteutuneista aikuisten maahanmuuttajien erilaisista poluista. Posterissa haetaan vastausta siihen, mitkä ovat merkittävät kohdat polun etenemiselle ja sen estymiselle. Mikä

mahdollistaa työn kautta kotoutumisen? Kuvattu jokaisen KIITO- kartoituksessa 20.8.18 mennessä aloittaneen etenemispolku (n =71) KIITO-mallin eri vaiheessa: kartoitus, valmennus, koulutus, palkkatukijakso. KIITO-polun toteutumisen kuvaus tuotettu haastatteleamalla ammatillista kouluttajaa, S2-kouluttajaa sekä työpaikkaohjaajaa, ja havainnoimalla polun eri vaiheita. Etenemispolkujen perusteella tuotetaan erilaisten KIITO-polkujen mallinnus /tyypittely. Nostetaan esiin esteitä ja etenemisen mahdollistajia. Moni polku näyttää siltä, että joko kielitaito tai ammatillinen osaaminen ei suoraan riitä suomalaiseseen työelämään. Kartoitusten aikana ilmennyt KIITO-mallin uusi tehtävä -nivelevaihe koulutukseen. Kartoitus tekee näkyväksi asenteen ja halun oppia, vaikka aiempi kokemus alalta olisi vähäistä. Työpaikalla ammatillisen kouluttajan sekä työpaikkaohjaajan tuki KIITO-polun etenemisessä merkittävässä asemassa. Valmennusjakso keskeinen etenemisen mahdollistajana. Osaamisen kohdallinen tunnistaminen maahanmuuttajien osalta ja työelämän mahdollisuudet oppimiselle.

15.Otsikko:

Vinksin vonksin vai heikun keikun? - Tukea ja työkaluja uudistumiseen ammatillisen erityisopetuksen asiantuntijoilta

Esittelijä:

Terhi Nortunen

Esitettävä hanke:

Posterissa esittelemme neljä Ammattiopisto Luovin koordinoimaa kehittämishanketta, jotka keskittyvät tukemaan opetus- ja ohjaushenkilöstöä sekä johtoa reformin oppilaitosten arkeen tuomissa muutostilanteissa. Esitellään hankkeiden I. toimintaa: lähi- ja verkkokoulutuksia, työpajoja, verkostopäiviä, konsultaatioita ja Reformilähettäläiden työpaikkavierailuja sekä 2. sisältöjä: pedagogista hyvinvointia lisäävien tunne- ja vuorovaikutustaitojen sekä nivelevaiheen ohjauksen tehostamiseen liittyviä kokonaisuuksia sekä Reformin ajankohtaisia aiheita, joita kaikkia tarkastellaan erityisen tuen tarpeen näkökulmasta. Tuomme posterissa esille osaamisen kehittämisen ja ajantasaisen ja oikean tiedon jakamisella voidaan vaikuttaa oppilaitosten kykyyn muuttaa toimintakulttuuriaan reformin tavoitteiden suuntaiseksi. Hankkeissamme tuotetaan käytännön työkaluja oppilaitosten henkilöstölle.

16.Otsikko:

Hyvinvointi ja tulevaisuusosko osana ohjausprosessia

Esittelijä:

Saara Gröhn ja Arto Saloranta

Esitettävä hanke:

Hankkeessa on tavoitteena tunnistaa opiskelijoiden hyvinvointiin ja toimintakykyyn sekä urasuunnittelu- ja työllistymistaitoihin vaikuttavia tekijöitä. Posterit esittelee laaditun kyselylomakkeen testaamista. Hankkeen tulosten perusteella laadittiin kyselylomake, jota koulutetut ohjaajat syksyn 2018 aikana käyttävät ja testaavat omissa ohjaustilanteissaan. Kokemusten perusteella lomaketta kehitetään, jotta sen käyttöönotto laajemmin ohjaajille voisi toteutua syksystä 2019 lähtien. Keskeiset tulokset on alustava versio kyselylomakkeesta ja sovittu testausprosessi. Helpottaa ohjaajien työskentelyä.

17. Otsikko:

Integrating futures thinking in professional education

Esittelijät:

Laura-Maija Hero ja Leena Björqvist

Esitettävä hanke:

This research investigates how future workshop method supports the development of future orientation

and innovation competence. The material is collected in an integrated vocational and higher professional education context. The material consists of teamportfolios and future stories. Participants N=52 students. The material is analysed with ACTVOD research method. Students have futures knowledge that they can take into use in innovation process. However, they were not able to recognize the benefit of it in relation to the innovation outcome. Teachers were not familiar with futures pedagogies, but found it important in innovation project learning. Future orientation as part of curricula and vocational teacher education is recommended. There is a gap in future orientation research in professional education context.

18.Otsikko:

Työelämään ja jatko-opintoihin?

Pohjoismainen ammatillisen koulutuksen mallien vertailu: Nord-VET

Esittelijät:

Maarit Virolainen ja Marja-Leena Stenström

Esitettävä hanke:

Nord-VET hankkeessa tutkittiin, miten ammatillisen koulutuksen järjestelmät eri Pohjoismaissa ovat vastanneet näihin kahteen päähaasteeseen: työllistyminen ja pääsy korkeakoulutukseen. Hanke toteutettiin nelivaiheisesti. Ensimmäisessä vaiheessa tutkittiin ammatillisen koulutuksen järjestelmien kehitystä historiallisesti. Toisessa vaiheessa tutkittiin lähemmin ammatillisen koulutuksen reformeja ja millaisiin yhteiskunnallisiin haasteisiin reformeilla on pyritty vastaamaan. Kolmannessa vaiheessa tutkittiin järjestelmien ja uudistamispyrkimyksiä. Tutkimuksen neljännessä vaiheessa vertailtiin lähihoitajan ja rakennusalan tutkintoja. Työelämäläheisyyden ja elinikäisen oppimisen tarpeiden tasapuolinen huomiointi edellyttävät koulutuksen intressiryhmien, kuten - työntekijä- ja työntekijä, sekä opiskelijajärjestöt, ja hallinto, -aktiivista jatkuvaa keskustelua ammatillisen koulutuksen suunnasta. Suomen kannalta olisi hyödyllistä jatkossa vertailla esimerkiksi ammatillisen koulutuksen työelämäyhteistyön järjestämistä alueellisesti ja paikallisesti. Tutkimustuloksista on julkaistu kaksi kirjaa, artikkeleita ja raportteja. Laaja vertaileva tutkimus mahdollistaa muiden Pohjoismaiden kehittämiskokemuksista oppimisen.

19.Otsikko:

Vieraat kielet ammatillisella toisella asteella

Esittelijä:

Sanna Dziomda

Esitettävä hanke:

Miten ammattikoulun vieraan kielen opetus Suomessa ja Saksassa vastaa opiskelijoiden ja kansainvälisten työmarkkinoiden tarpeita. Keskeisin tutkimuskysymykseni on, mitä ovat ammatillisen vieraan kielen tarpeet opiskelijoiden ja työnantajien kokemana kahdessa eri EU-maassa. Tavoitteena on myötävaikuttaa Euroopan laajuiseen kehittämistyöhön työvoiman liikkuvuuden edistämiseksi. Tutkimus koostuu puolistrukturoiduista opiskelija- ja työnantaja haastatteluista Suomessa ja Saksassa. Tähän mennessä tutkimukseen on haastateltu yhteensä 27 saksalaista ja 35 suomalaista opiskelijaa, ja seuraavassa vaiheessa toteutetaan työnantajien haastattelut opiskelijahaastatteluissa esiin tulevien teemojen pohjalta. Tavoitteena on myötävaikuttaa Euroopan laajuiseen kehittämistyöhön työvoiman liikkuvuuden edistämiseksi. Opiskelijahaastattelut on nauhoitettu ja litteroitu, ja alustava analyysi suoritettu sisällönanalyysin menetelmällä. Sisällönanalyysin apuna on toiminut atlas.ti ohjelma. Opiskelijat määrittelevät vieraan kielen aina englannin kieleksi. Suomalaisten opiskelijoiden kertomuksissa toistuu tarve englannin kielen osaamiselle myös kotimaassa työskennellessä, mitä vastoin saksalaisilla opiskelijoilla toistuu useammin käsitys, ettei kotimaassa omassa ammatissa tarvita vierasta kieltä. Tätä teemaa lähestyn myöhemmissä työnantaja haastatteluissa tarkemmin. Yhteistä opiskelijakertomuksille on kritiikki liian vähäisestä oman alan suullisen kielitaidon harjoittamisesta. Tutkimustulokset edesauttavat ammatillisen työvoiman liikkuvuutta Euroopan työmarkkinoilla.

20. Otsikko:

Ammatillisen asiantuntijuuden kehittyminen: Terveystenhoitoalan korkea-asteen opiskelijoiden simulaatioihin liittämät emootiot

Esittelijä:

Saara Konkola

Esitettävä hanke:

Pro gradun tavoitteena oli selvittää opiskelijoiden simulaatioharjoituksiin liittämää emootiota ja millaisia opiskelijaprofiileja koettujen emootioiden perusteella muodostuu, jotta simulaatioharjoituksia voitaisiin jatkossa kehittää opetuksen osalta. Pro gradu -työn aineisto koostui I62 suomalaisen terveydenhoitoalan korkea-asteen opiskelijan vastauksista simulaatioihin liittyviä emootioita kartoittaneeseen kyselyyn. Aineisto kerättiin joulukuun 2014 - kevään 2015 aikana. Sen analysoinnissa käytettiin faktorianalyysii ja klusterianalyysii mitattavien ulottuvuuksien sekä opiskelijaprofilien selvittämissä. Lisäksi opiskelijoiden vastauksissa esiintyneitä simulaatioharjoituksiin liittyviä emootioita tarkasteltiin sisällönanalyysillä. Opiskelijat liittivät simulaatioharjoituksiin useita erilaisia emootioita, jotka tiivistettiin innostukseksi, tyytyväisyydeksi ja hämmennykseksi simulaatioissa sekä huolestuneisuudeksi ennen simulaatioharjoituksia. Opiskelijoista muodostui kolme profiilia, jotka olivat simulaatioihin penseästi suhtautuvat, innostuneet ja tyytyväiset sekä myönteiset opiskelijat. Tulosten perusteella opetuksessa olisi kiinnitettävä huomiota briefing-vaiheen ohjeistuksiin sekä simulaatioiden säännöllisyyteen. Simulaatioita ja emootioita yhdistävää tutkimusta ei juuri ole, vaikka molempia on tutkittu erikseen. Pro gradu -työn ohjaaja Leila Pehkonen, Helsingin Yliopisto.

21.Otsikko:

Erilaisia polkuja pitkin ammattiin - osaamisen hankkiminen korkeakoulutuksen polulla

Esittelijät:

Jonna Lof ja Helena Kangastie

Esitettävä hanke:

Tavoitteena on tukea ammatillisen koulutuksen reformin toimeenpanoa Lapissa, sujuvoittaa siirtymää koulutuksesta työelämään tai jatko-opintoihin sekä vahvistaa osaamisen hankkimista ja kumppanuutta eri kouluasteiden välillä. Hankkeessa kehitetään uusia toimintatapoja mm. pilotoimalla erilaisia oppimis- ja ohjauspolkuja. Lapin ammattikorkeakoulu osallistuu erityisesti korkeakoulutus -polun suunnitteluun ja pilotointiin. Osana polun kehittämistä perehdytään käytäntöihin tunnistaa korkeakouluopintoihin toisen asteen opinnoissa hankittua osaamista, kehitetään ohjauskäytäntöjä, tarjotaan väylä- ja avoimia korkeakouluopintoja sekä kokeillaan erilaisia toiminnallisen yhteistyön muotoja. Hankkeessa syntyy kuusi polkua: Ohjattu työpaja, Digiohjaus, Työpaikka, Kansainvälisyys, Matkalla yrittäjäksi ja Korkeakoulutus. Hankkeessa toteutetaan täydennyskoulutusohjelma ja laaditaan selvitys HOT-käytänteistä. Koulutusta ja laadittua selvitystä hyödynnetään oppimispolkujen ja -ympäristöjen kehittämissä. Eri poluista, toteutetuista ohjausmenetelmistä ja käytännöistä julkaistaan verkko-opas sekä menetelmäkortit sekä tuloksena syntyy kouluasteiden välinen toiminnallinen kumppanuusmalli. Kehitämme osaamisen hankkimisen toimintatapoja sekä syvennämme kouluasteiden välistä kumppanuutta.

22.Otsikko:

Integratiivinen pedagogiikka ammatillisen asiantuntijuuden kehittäjänä ylemmän AMK-tutkinnon opinnoissa

Esittelijä:

Piia Silvennoinen

Esitettävä hanke:

Tutkimuksen kohteena oli integratiivisen pedagogiikan viitekehyksessä toteutettu ylemmän AMK-tutkinnon opetuskokeilu. Tutkimuskysymys oli: Miten simulaatiopedagogiikka integratiivisen pedagogiikan välineenä edistää motivoivan haastattelun oppimista? Tutkimusaineisto koostuu 16 opiskelijan kahdesta fokusryhmähaastattelusta. Haastattelut toteutettiin opintojakson lähiopetuksen viimeisenä päivänä. Aineisto analysoitiin ensin teoriasidonnaisesti aineistolähtöisellä sisällönanalyysillä. Saatua analyysiä on tarkasteltu suhteessa teoreettiseen viitekehykseen, erityisesti siihen miten integratiivisen pedagogiikan asiantuntijuuden komponentit eli tiedon muodot ilmenevät analysoidussa aineistossa simulaatiopedagogiikan vaiheiden mukaan. Tulokset osoittavat, että simulaatiopedagogiikalla toteutettu opetuskokeilu mahdollisti integratiivisen pedagogiikan asiantuntijuuden komponenttien (teoreettinen, käytännöllinen, itsesäätely ja sosiokulttuurinen tieto) integroitumisen toisiinsa tuottaen syvällistä osaamista. Jatko- ja täydennyskoulutuksissa tulisi käyttää sellaisia pedagogisia malleja, joissa opiskelijat voivat hyödyntää työelämässä karttunutta kokemuksellista tietoa asiantuntijuuden syventämisessä. Näin oppiminen vastaa tehokkaammin työelämän tarpeisiin. Tutkimus on osa Suomen Akatemian Strategisen tutkimusneuvoston vuosina (2016-2019) rahoittamaa hanketta Osaavan työvoiman varmistaminen sosiaali- ja terveydenhuollon murroksessa.

23.Otsikko:

Voi hyvin - hanke yksinyrittäjän ja mikroyrittäjän hyvinvoinnin edistämisen tukena

Esittelijä:

Tarja Kantola

Esitettävä hanke:

Hankkeen tavoitteena on edistää yksin-/mikroyrittäjän hyvinvointia osana yrittäjän ja yrittämisen arkea sekä kehittää toimintamalli, jolla ammattikorkeakoulut ja muut ammatilliset oppilaitokset ja toimijat voivat tukea yrittäjän hyvinvointia alueella. Laurean koordinoima ESR-hanke (2018-2019) etenee erilaisin toiminnallisina osioina Campein, jotka suunnitellaan ja toteutetaan yhdessä yrittäjien kanssa. Hanke käynnistyy yrittäjän hyvinvointia kartoittavalla NeedCampillä, minkä pohjalta yrittäjät valitsevat toiminnallisia ActCampejä. Lopuksi yrittäjän hyvinvoinnin edistymistä työtetään arvioivassa EvalCampissä. Campit toteutetaan eri tavoin, yrityskohtaisesti tai usean yrittäjän kanssa yhdessä, jolloin luodaan myös vertaistuen mahdollisuuksia. Hanke on vielä käynnissä, mutta keskeistä on yrittäjän hyvinvointia tukevan hankkeen toteutus niin, että se suunnitellaan ja toteutetaan yrittäjien kanssa yhdessä. Oleellista on yrittäjän arjen ymmärrys ja omaehtoisen hyvinvoinnin edistäminen sekä yrittäjän voimavarojen tunnistaminen. Taustalla on ajatus yrittäjän resilienssin vahvistamisesta. Tuloksena on malli yrittäjän hyvinvoinnin edistämiseksi ja malli, jolla amk:t ja ammatilliset oppilaitokset voivat tukea alueen yrittäjien hyvinvointia. Tiedon lisääminen opiskelijoiden moniammatillisen/ohjausosaamisen edistämisestä asiakasrajapinnassa.

omnia.fi